

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENECE

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Naši poslanci v državnem zboru.

Ljudski parlament je svoje uvodno enomesečno zasedanje končal. Poslanci so se razšli, da se meseca oktobra iznova vrnejo k svojemu delu. Dolžnost nas veže, da si oglemo, kakšno stopinjo so si priborili naši poslanci v tem času. Med naše štejemo vse, ki so se zbrali v »Slovenskem klubu«.

Ne maramo pisati očitkov tistim, kateri so povzročili, da Slovenci s Hrvati nimajo enega kluba. O tem je naša sodbja sklenjena in ni je treba ponavljati. Vsak dan bo vse dobromislečne poslance in volivce na našem jugu pričel, da nismo mi na škodi, marveč oni, ki so nas kanili oškodovati. V »Savezi južnih Slavena« ni enotne misli in zato tudi ni krepkega, enotnega nastopa ravno vsled tega, ker naših poslancev ni v nji. Od slovenske liberalne stranke do čiste pravaške in srbske je dolga pot. Vse bi pa še bilo, ko bi si zveza ne bila za drago ceno kupila dveh cokelj v Hribarju in Ploju. Štrekelj, Ježovnik in Roblek ne pomenjajo nepremostne ovire za skupno delo. Hribar in Ploj sta pravzaprav edini načelni oviri. Kar je, je. Mi le ponavljamo, da je slovensko ljudstvo ponosno na zvestobo svojih poslancev. Tudi, ko bi se bile stvari zasukale za nas neugodno, bi naše ljudstvo svojim poslancem s pristranskim zaupanjem plačalo njihovo značajnost. Vsi čutimo, da je načelna poštenost in doslednost sijajno zmogala nad vsemi spletkami in brez strahu šla preko vseh fraz, ki jih je polna naša javnost. Ne javkanje, ne vpitje, ne sentimentalne deklamacije, ne podlo zmerjanje ni premaknilo naših poslancev.

Toda, mi moramo odgovoriti na vprašanje, kakšne politične posledice je imelo to postopanje. In tu na temelju izkušenj in dejstev lahko trdimo, da so bile te posledice za nas in naše gibanje v vseh oziirih ugodne. V ljudskem parlamentu je treba predvsem dokazati sposobnosti za delo. In naši poslanci so ga podali. Z velikim zadovoljstvom lahko rečemo, da je ni stranke v državnem zboru, ki bi življala tako od vseh strani simpatije kakor »Slovenski klub«. Da je ta klub v prijateljskih razmerah s Čehi, Poljaki in krščanskimi socialci, je umljivo samo po sebi. Toda tudi socialni demokratje, Rusini in najinteligentnejši možje izmed nemških strank ga vpoštevajo. Doseglo se je to z razboritimi, res svobodnim nastopom naših poslancev. Nobena reč se tako ne maščuje nad našimi liberalci, nego njihovo neumno velikomije. Kadar so zini o kakem našem možu, so vedno prideli zaničevanje in preziranje; neumni, zmedeni, omejeni so bili zanje naši voditelji. Ta taktika je veliko pomagala našim uspehom. Želimo, da

jo liberalci blagohotno nadaljujejo. Doma, kjer jata topih in lačnih satelitov venomer ponavlja to, kar v »Narodu« bere, in vsled tega vsacega liberalnega samosrajčnika prišteva med narodne veleume, bo to še tudi nekaj časa mogoče. Na Dunaju, kjer se izobrazba in duševna sposobnost svobodno meri, je drugače. In naj bo všeč liberalcem ali ne, to jim lahko rečemo, da v sedanjem parlamentu bo Gostinčar igral vsaj toliko vlogo kakor — Hribar.

Stališče »Slovenskega kluba« do strank in do vlade je jasno označil dr. Krek v svojem proračunskem govoru. Naši poslanci ne bodo delali že kar vnaprej opozicije, in ne bodo odmetali nobene stranke ne v večini ne v manjšini, s katero bi mogli kaj doseči za svoje volivce in za ves slovenski narod. Veliki ugled »Slovenskega kluba« izpričuje to, da sta iz nje vzeta načelnika dveh zelo važnih odsekov: dr. Šusteršič vodi legitimacijski, Pogačnik pa vojni odsek.

Legitimacijski odsek se tiče vseh strank in njegov načelnik je domala najbolj iskana oseba v zbornici. »Slovenski klub« nima nobene protestovane volitve; njegovi poslanci so izvoljeni s takimi ogromnimi večinami, da so v tem oziru prvi v celi zbornici. Takih volitev, kakor jih ima zabeležiti S. L. S. ni bilo drugod v Avstriji. Saj n. pr. Šuklje niti poizkusa kakega nasprotstva ni imel; Demšarjevega kandidata se pa v javnosti niti razglasiti niso upali. Dr. Šusteršič je torej tudi s tega stališča res pravi mož za načelnika odseku, ki preiskuje volivne proteste. Ponosni smo na to, ker njegova izvolitev priča, da mu zbornica zaupa. In to zaupanje je pač nekoliko več pomenljivo, nego brezplodno zabavljanje naših liberalcev.

Tudi za vojni odsek smo veseli. V vojnem odseku se bodo rešile v tem zasedanju važne stvari: doletna vojaška služba, nov vojni red, vojni kazenski zakon, Z uglemom, ki ga bo imel vsled tega Pogačnik, bo rasel tudi ugled celega kluba.

Politiško najvažnejša je v državni zbornici ustanovitev agrarne zveze, ki šteje do 270 državnih poslancev. Pri prvih nastopih ji je na čelu od vseh strank spoštovani naš Povše. Ni se nam treba bahati; dejstva govore in na temelju teh dejstev smo lahko ponosni. Pristavljamo le še, da v kljub temu, da nismo s Hrvati v enem klubu, ugled slovenskih poslancev zvišuje pomen vsem Jugoslovanom in izdatno podpira naše skupne narodne težnje.

Tisto vpitje o škodi, ki jo ima južno Slovanstvo od dveh klubov, je popolnoma brez pomena. V sedanjih razmerah bi bile koristi našega slovenskega in hrvaškega naroda odločno na škodi, ko bi se bili naši slovenski poslanci stopili s Hribarjem v en klub. Kaj sodi o Hribarju zbornica, je pokazal legitimacijski

odsek, kjer je po dolgotrajni agitaciji komaj ujel socialne demokrate, Hocka in sionista zase. Naj blagovoljno izračuna svoj pomen, in če bo siten, se mu bo še vse kaj drugega primerilo.

Najbolj viden dokaz, da imamo sedaj večji vpliv, so pa volitve v odseke. Ko bi bili skupaj, bi imeli v velikih odsekih po tri; zdaj ima vsak klub po dva. To nekaj pomenja. Še več pa to, ker se vsled takta naših poslancev nasprotstvo proti Hribarju in Ploju in proti tistim, kateri so jih na ljubo našim liberalcem hoteli izolirati, ne kaže v javnosti. Malenkostni niso in ne smejo postati naši poslanci, pa bo ura še vedno bolj prav kazala.

O drugem delovanju naših poslancev nečemo tu razpravljati. Nebroj predlogov in važnih interpelacij so vložili in po naših informacijah so v izredno mnogih slučajih uspešno posredovali za svoje volivce. Vsi — tudi nasprotniki — jim priznavajo, da so pridni. Vedno na Dunaju opravljajo vestno svoje dolžnosti. Mi pa v imenu volivcev z veseljem in zaupanjem izjavljamo že po pričetku njihovega dela: Prav smo volili! Živelj naši poslanci!

Bolečine „Jugoslovanskega kluba“.

V glasilu državnega poslanca Don Ive Prodana čitamo bolestne vrste zaradi tega, ker se je ponesrečila nakana, zvezati vse južne Slovane s tem, da so Hrvate sprejeli slovenske liberalce, misleč, da potem morajo priti poslanci »Slovenske Ljudske Stranke«. Tu čitamo: »Prodanov sen, da se najdejo v enem kolu vsi Hrvati in Slovenci, se ni uresničil. Prodan je vse mogoče storil, da bi prevladal nacionalni nazor, da se vsi zastopniki juga afirmirajo kot deca ene majke, sinovi ene in iste domovine, kot tovarši ene in iste vojske. Zastonj! Zato je obstanek Prodanov bil v »Slov. klubu«, bil v zvezi zanj sedaj desetkrat bolj indiferenten, nego bi bil, če bi bili vsi južnoslovanski zastopniki združeni . . . Drugo Prodanovo stremljenje je šlo za tem, da bi vsi Hrvati in Slovenci dali eno edino državno-pravno zavarovanje. A glej, na žalost niso podpisali niti vsi Hrvati (Spincič in dr. Laginja sta odrekla podpis), niti, da niti vsi Dalmatinci niso podpisali! Srbski poslanci so se tu odločili. Prodan je na svojo roko pripravil izjavo, ali ko je videl, da ostane osamljen, da on ali kdo drugi iz tega ne izvaja posledic, se je žrtvoval in pustil, da ga podpišejo na znano izjavo.« Zato se ni čuditi, da je don Prodanov obstanek v »šarenem kolu južnih Slovena« težak in neprijeten.

Drugi Hrvati večinoma molče. Storili so napako, ki pa bo v svojih posledicah koristna

in bo dala povod napredku misli in razvoju značajev. Da so vstopili v parlament splošne in enake volivne pravice s tistimi nazori, kakršni so pred štiridesetimi leti vladali v avstrijskem parlamentu, in mislili, da je dovolj reči: »Sinovi ene majke«, in združili se bodo zastopniki najbolj nasprotnih svetovnih nazorov, to je napaka, ki je umljiva iz njihovih domačih razmer. Hrvati so pošteni ljudje in mi jim ne zamerimo njihovega koraka, ker so ga storili, misleč, da dobro delajo. Pa izkušnja jih bo poučila, da se danes zastopniki ljudstva ločijo po velikih kulturnih, socialnih in političnih razlikah, in da ne govore v parlamentu posamezniki, ampak stranke, programi, socialne in kulturne smeri. Najboljši osebni prijatelji morajo biti včasih pristaši sovražnih si klubov.

Glavna moč vsake stranke je v sili idej, ki jih zastopa, v osebni vrlini njenih boriteljev, in v svoji strogi edinstvi misli, postopanja, brambve in borbe. To je mogoče samo pri možeh, ki so izšli iz borbe, v kateri so se borili ramo ob ramo kot bratje za iste ideale. Pomnoži število s tem, da vrineš mednje sovražni člen, kot bi zabodel trn v zdravo meso, in razbil si moč zastopstva. V nejasnosti in neednosti vodilnih idej je smrt vsake politične smeri. Hrvati bodo nekoč še razumeli, da so storili poslanci »Slovenskega kluba« najboljšo uslugo slovenskemu narodu in kulturnemu napredku Južnega Slovanstva s tem, da so, četudi z žrtvo, ohranili svojo značajno odločnost v vodilnih svojih idejah, od katerih se ne dajo odtrgati z nobenim slepilom. Za narodnost ni v tem nobene nevarnosti, pač pa narodnosti najboljše služijo zastopniki, ki so tudi v ostalih zadevah javnega življenja na svojem mestu. Zato pa onih bolečin, ki jih ima »Jugoslovanski klub«, mi ne čutimo, ampak smo veseli, da so to prvo poizkušnjo naši poslanci tako vrolo prestali. Zaupanje ljudstva jih sprejema ob njihovi prvi vrnitvi in zahvala za njih trud in delo jim bo izrekel slovenski narod na javnih zborovanjih.

Slovaško mučeništvo.

(Iz spomenice slovaških rodoljubov na člane avstrijskega parlamenta julija meseca 1907.)

Pred nami leži važen dokument, spomenica slovaških rodoljubov na člane avstrijskega parlamenta, apel, na vso izobraženo Evropo, naj v imenu humanitete povzdigne svoj glas proti nasilju mažarskega plemena, ki na podlagi svojega namišljenega državnega prava kruto zatira vse, kar ni od mažarske matere rojeno. Komaj pol meseca je, da je na Angleškem izšla knjiga nekega angleškega politika, ki označuje Ogrsko kot evropsko nevarnost. Ogrska je nevarna Avstriji, ker povzroča monarhiji neprestane krize

LISTEK.

Moja storilja.

(Spisal Ivan Slanski.)

Bila je prekrasna, brezmesčna julijska noč. Ležali smo visoko na planini krog slabo plapolajočega ognja. Bilo nas je 5: gospa Angela, gospica Fini, gospica Ema, moj prijatelj Fran in jaz. Sklenili smo prečuti vso noč. Do polnoči smo kuhali, pekli, jedli, in uganjali vsakovrstne šale in dovtilpe, po polnoči je pa zabava začela ponehavati in naša zgovornost in živahnost pojemati. Začel nas je spanec skoro premagovati.

Sedaj se pa oglasi prijatelj Fran: »Dajmo pripovedovati vsak svojo povest, kakšen imeniten dogodek ali pa zanimiv doživljaj!«

»Dajmo! Velja!« se oglase dame.

»Kdo bo začel?« vpraša gospica Fini.

»Gospod Milan!« pravi gospa Angela.

»Dame imajo prednost, milostljiva,« odrežem se zaspno.

»Dajmo vleči!« predlaga gospica Ema.

»Dobro, dajmo!«

In gospica Ema vzame pet žveplenk. Eni odtrga glavico.

»Tisti, ki to potegne, bo pripovedoval!«

Nato jih dene v roko, pokrije jih čez polovico pri glavah začeni, ostanek, ki je gledal vun, nam pa pomoli nasproti. Vlekli smo.

Tisto brez glavice sem pa potegnil jaz.

»Dobro, dobro, gospod Milan!«

»Torej jaz sem vaš pripovedovalec! O čem naj vam pripovedujem?«

»Lastni doživljaj!« oglasi se zbor enoglasno.

»Kakor želite!«

Gospa Angela popravi ogenj, da veselo zaplapola, jaz pa začnem:

»Tisto pol razpadlo bajto sredi gošče, tam kjer se zavije steza naravnost v goro, to ste videli, ne, ko smo šli gori?«

»Da!«

»O kateri nam je pravila tista debela kmetica, pri kateri smo jedli kislo mleko, da v njej straši!« pripomni Ema neverjetno.

»Da, gospica! Toda poslušajte! Jaz sem že od nekdaj strasten hribolazec. Še ko sem trgal hlače po gimnazijskih klopih, sem jo večkrat vrezal s svojim prijateljem Borisom mesto v šolo, na gore. Ponoči sva šla, po noči prišla; gospodinja pa se je že dala potolažiti, ker sva v šoli dobro izhajala.

Bilo je sredi junija, ko sem bil predzadnje leto v gimnaziji. S prijateljem Borisom sva se dogovorila, da bodeva šla na ravno to-le goro na kateri smo mi nocoj. Bila sva pri isti kmetici, kot mi danes, in jedla sva kislo mleko, kakor mi. Tudi nama je pripovedovala, da v tej koči straši. Midva pa sva se ji smejala.

»Saj vem, da taki-le ljudje, ki ste študirani, nič ne verjameste takih stvari,« je rekla skoro užaljena. »Ako bi pa poskusila notri prenočiti, bi pa videla, kaj se to pravi!«

Midva pa, dasi na videz mlada zajčka, pa še nisva dala kar tako ostrašiti. Misel pa, da bi oba notri prenočila, se nama je zdela naravnost imenitna.

»Dobro, mamica, prenočiti hočeva nocoj v tej koči in videli bode, da bodeva prišla jutri cela nazaj!«

»Za božjo voljo, kaj pa mislita? Ako sta pri pameti in želita sama sebi dobro, se nikar ne šalita s takimi rečmi!« pravi resno kmetica.

»Od kedaj pa straši?« povpraša Boris. »Že kakih dvajset let,« pravi kmetica. »Ta bajta je pripadela popreji nekemu kmetarju. Živel je notri s svojim sinom in ogledal. Nekeč je prenočila pri njem večja družba gospodov in dam, samih hribolazcev. Dohitela jih je nevihta. Stari je videl, da imajo dovolj denarja. Prosili so ga, naj jim opravi žgance po drvarskem običaju. Z veseljem jim ta ustreže, toda natrese jim nekaj med moko, tako, da so vsi silno trudni trdno zaspali. Tedaj pa jih s sinom pobijeta in oropata. Mrliča pa zakopljeta v klet. Pri delitvi denarja pa sta se sprla in tu ubije sin, ki je bil silno nagel jeze, očeta. Nato mu je gotovo otemnel um, kajti drugega dne so ga dobili obešenega na jablani ob bajti. Ta jablana pa rodi od takrat jako lepa jabolka.«

»Jaz sem jih celo par odtrgala in spekla,« pravi prestrašena gospica Fini.

Dame se spogledajo. Vse so jedle ta jabolka. Mrzel pot jih obliže, jaz pa nadaljujem:

»To naju ni ostrašilo. Skleneva prenočiti v bajti, naj pride kar hoče. Jaz sem imel s seboj flobert, Boris pa velik, močan nož. Tega še nabrusiva. Ko kmetica sprevidi, da vse njeno strašenje nič ne pomaga, nama da še možev revolver s seboj. Tako oborožena se

napotiva naprej na goro. Proti večeru pa jo mahneva nazaj v dolino.

Bila je že temna noč, ko prideva do bajte. Vstopiva. Vrata žalostno zače. Nekaj črnega smukne mimo naju. Streseva se nehoté.

»Saj je bila samo podgana,« pravi Boris.

Prižgeva luč. Nato dobro zapahneva vrata. Ogletava se naokolu. Nič posebnega. V veži je stalo par napol razpadlih škafov, na policah različne skledé, večji in manjši lonci in še druga taka ropotija. Nad ognjiščem pa je visela veriga.

»Aha, na tej je gotovo stari takrat kuhali žgance,« pravi Boris.

Grevla v klet. Bila je popolnoma prazna. To je bilo torej grobišče oropanih žrtev. Pogledava po tleh. Ta so bila vsa razkopana. Nato se podava pod streho. V enem kotu je bil razprostr otep slame. Zraven je stala skrinja. Odpreva jo. Kot blisk svigne ven velika črna podgana. Sicer pa ni bilo drugega notri kot par plesnivih, suhih hrušek. Odtod greva v izbo. Luč obesiva na strop, sama pa sedeva za mizo in začneva pridno obirati kračo, katero sva prinesla s seboj. Predse na mizo pa položiva orožje.

»Jaz bom imel nož, ti boš pa streljal,« pravi Boris. »ker si bolj vajen.«

Streljati pa je znal tudi on dobro. Toda postrelja se hitro, nož pa le ostane. In na to je računal Boris.

»Velja! V sili bo pa tudi ta-le nož dober,« pravim jaz in izvlečem iz žepa svoj dolgi nož.

»Saj res,« pravi Boris, »potem pa daj flobert meni.«

Zopet obirava še nadalje kračo. Skle-

in je nevarna Evropa, ker slabi vpliv avstrijske velesile, ki se v svetovni politiki zaradi Ogrrov ne more uveljaviti, kakor bi hotela in morala. Brali smo zadnji čas celo v neiridentovskih listih italijanskega kraljestva, da se Italija na trozvezo zato ne more trdno zanašati, ker Ogrri vedno motijo ravnotežje avstrijske notranje in zunanje politike. Toda Ogrri so za Evropo še večja nevarnost v nacionalnem oziru. Oni so načelo brezpogoje in brutalne nadvlade močnejšega plemena nad slabejšim najdoslednejše izvedli. Drugi narodi se izgovarjajo vsaj s tem, da so kulturno več vredni kakor manjšine, katere hočejo v narodnem oziru streti in s seboj spojit, Mažari niti tega izgovora nimajo, ker so v kulturnem oziru veliko manj vredni kakor vse ostale narodnosti, ki sestavljajo ogrsko državo. Nasilja, ki jih Mažari izvršujejo nasproti Slovakom, so primerno krutejša kakor pruska nad Poljaki; Irceem in Indijcem pa se, ako njih vsodo primerjamo s slovaško, godi kakor v nebesih. Oboji imajo svoje visoke šole, eni v Dublinu, drugi v Bombayu. Slovaki pa niti ljudskih ne. Le ozir na prostor nas zadržuje, da vsebine slovaške spomenice ne priobčimo doslovno. Spomenica izvaja v glavnih potezah sledeče:

Slovaki.
Vsa Ogrska s Sedmograško šteje 63 komitatov, od teh jih spada na slovaško ozemlje 16. To ozemlje je skoro tako obsežno kot kraljestvo češko, vseh Slovakov pa je nad dva milijona, seveda ne po uradni ogrski statistiki, ki je potvarja. Zemlja je zelo rodovitna, ima mnogo vodne sile, veliko lesa in rud, cene delavske moči in je kakor nalašč pripravna za razvoj velike industrije. Slovaki so globoko verni, prav posebno pa jih označuje brezpogojno zaupanje v pravičnost in pomoč Božjo. Vzlic krutemu zatiranju Mažarov je ljudstvo visoko nadarjeno.

Mažarska državna ideja.
Ogrsko prebivalstvo sestoji iz sedem narodnosti, med temi so 4 slovenske: Slovaki, Rusini, Srbi in Slovenci. Mažarski etnograf Vambery piše o »Postanku mažarstva«, (Ungarische Revue 1894), da je večina sedanega mažarskega plemena slovenskega pokolenja, kakor so tudi mažarska krajevna imena po večini slovenska. Slovani so tudi v ogrski državi tvorili zgodovinsko najbolj razvit element, kar dokazuje dejstvo, da se je prava ogrska država stvorila najprej na severnem Ogrskem, ki je slovaško. L. 1844. se je šele cela Ogrska uradno imenovala »Magyarország« in se je za državni in uradni jezik proglasila mažarsčina. Prava mažarizacija se je začela leta 1867., ko se je ustanovil dualizem in so Mažari postali na Ogrskem neomejeni gospodarji. Zdaj velja sledeče pravo (glej učno knjigo za ogrske ljudske šole od budimpeštanskega učitelja I. Györfy): Domovina vseh na Ogrskem živčih plemen je Magyarország. Sicer živijo v Mažaroršagi še drugi ljudje, katere imenujemo »nacionalitete«. Ti pa tvorijo skupno z Mažari »mažarski narod«. »Ogrskega naroda« ni, kajti vse je le Mažaroršag. Mažarska drž. ideja (Magyar állam eszme) pa je stremljenje izpremeniti Ogrsko v mažarsko nacionalno državo.

Mažari in svoboda.
Mažari tega namena prav nič ne prikrivajo. Slovaški renegat Adalbert Grünwald je v svojem spisu »Felvidek« iz l. 1878. dejal, da pravo ogrsko domoljubje obstoji v tem, da se dela za mažarsko državno idejo, razširja izključno mažarska kultura in jezik ter vsi tisti, ki nočejo mažarsko govoriti in čutiti, proglasi za izdajavce domovine. S Slovaki n. pr. se ni mogoče sporazumeti, ampak jih je

treba narodno uničiti. (Istotako »Nemzet«, »Pesti Naplo«, ali Geza Kósteny v delu »Nemzeti politika a Feldviken 1893). Danes niso samo nemažarske narodnosti, ampak pravi, rodni Mažari žrtve kapitalistično-birokratske klike. Vsled krivičnega volivnega reda je ogrski parlament prava potvara resnične Ogrske. Od te klike proglašena državna enota je čisto umetna in zato na Ogrskem tudi med Mažari ni nobenega svobodnega ustavnega življenja. Ogrska državna ideja, to se pravi v praksi: dobiti mastno plačano službo in delati za svojo žlahto. Ogrske obrti in industrije ni, ampak le tuji kapital je, odet nazunaj v mažarsko trobojnico. Ljudstvo strada, Slovaki se izseljujejo v trumah v Ameriko. Kako je pravzaprav z ogrskim kapitalom, vedo tisti, ki študirajo borzna poročila.

Šolstvo.
Slovaki nimajo vseučilišča, nobene tehniške visoke šole, nobenih strokovnih šol in tudi nobene srednje šole, dasi jim takozvana »nacionalitetna postava« slovesno zajamči v tem oziru enakopravnost. V slovaških komitatih je 33 gimnazij, 6 realk, 16 učiteljskih, 4 pravne akademije, 14 teoloških učilnic in 143 strokovnih šol, a vse so mažarske in mažarskega šovinističnega duha. Ako slovaški učenci medseboj govorijo slovaško, zapajo ali na cesti zaživžajo slovaško melodijo, so kaznovani, če pa izjavijo le količkaj, kar je domoljubno, se izključijo. L. 1900 so izključili 6 slovaških protestantskih bogoslovcev, ki so se na protestantski bogoslovni v Eperiesu pustili skupaj fotografirati in se na fotografije za spomin slovaško podpisali. Slovaške knjižnice na učiteljskih in gimnazijah so se na ukaz ravnateljev sežgale. Okolu leta 1860. je siromašno slovaško ljudstvo ustanovilo troje lastnih šol, višjo gimnazijo v Nagy-Röcze, protestantsko nižjo gimnazijo v Sv. Martinu in katoliško nižjo gimnazijo v Klostu n. Z. Vlada Kolomana Tisze je l. 1874—75 vse tri zavode zaprla in premoženje zaplenila. Leta 1875. je vlada razpustila kulturno in šolsko društvo slovaško »Slovenska matica« in zaplenila društveno premoženje, ki je znašalo 100.000 goldinarjev, med katerimi je bil tudi dar Franca Jožefa — 1000 goldinarjev. Otrške vrtce morajo vzdrževati občine, učiteljice pa so Mažarke, ki ne znajo niti besedice slovaško govoriti. Dozdaj je teh otroških vrtcev samo 453, ker se občine zaradi 3% davčne naklade in pomažarjanja teh šol branijo. Vlada jih s silo uvede predvsem tam, kjer deluje za probujo narodne zavesti kak plemeniti domoljubni župnik.

Cerkvene občine in šole.
Na Slovaškem so protestantski superintendenti in katoliški škofje v službi mažarske državne ideje. Nižja duhovščina, bodisi katoliška, bodisi protestantska, v kolikor je slovaškega pokolenja, pa je domoljubna in iz nje so izšli mučeniki, kakor n. pr. Ferdiš Juriga. Na Slovaškem je šest katoliških škofov, med katerimi pa le en sam razume slovaščino. Ljudske šole se delijo v državne in konfesionalne. Državne šole vzdržuje in nadzoruje država, učitelje imenuje minister. Te šole so izključno mažarske in poučuje se tudi v mažarskem duhu. Učitelji se poslužujejo takozvane direktne metode; jamejo namreč takoj po mažarsko poučevati, ne da bi se poslužili slovaščine. Ker otroci mažarsčine ne razumejo, si lahko predstavljamo uspeh tega poučevanja. Konfesionalne šole so ali katoliške ali protestantske in so edino zavetišče ljudske izobrazbe, če duhovnik ni Mažaron. Cerkvene šole nadzoruje tudi državni nadzornik, ki pazi, da se zadostno podučuje mažarski državni jezik, ki je obligaten, in da se zgodovina

in zemljepisje podučuje v mažarsčini in v smislu mažarske lažizgodovine. L. 1899. je bilo v slovaških komitatih 4133 ljudskih šol, med njimi 468 slovaških, 1195 slovaško-mažarskih in 2476 mažarskih. Julija 1902. je minister Vlassics izdal naredbo, s katero se je tudi konfesionalnim šolam zapovedalo poučevati mažarsčino 18—24 ur na teden, torej tako, da mažarsčina zavzema malodane ves čas in ves pouk. Slovaščina je s tem pregnana iz nje-nega zadnjega zavetišča. L. 1891. se je izdala postava, ki občinam nalaga dolžnost, da morajo ustanavljati za otroke od 3—6 let otroške vrtce (ovoda), kjer otroka siloma nauče mažarsčine, še predno zna dobro govoriti materinščino. Ker so Slovaki vzlic temu v veliki cerkveni občini preddonavski imeli v občinskem odboru in zboru pretežno večino — v tej cerkveni občini je 85% Slovakov, 15% Nemcev in Mažarov — in so odločevali v šolskih stvareh, so Mažari dosegli od kralja, da je 10. oktobra 1894. v Gödöllu sankcioniral postavo, s katero so se slovaški komitati Liptava in Arva odcepili od podonavske občine in priklopili tiski občini, tiročka pa priklopila Neusohlu. Tako se je umetno doseglo, da zdaj Slovaki v nobeni cerkveni občini nimajo večine. Poleg tega se je vlada s cerkvenopolitičnimi zakoni iz l. 1894. in 1895. polastila vodstva matrik in zakonskega prava ter tu dela za pomažarjenje starišev, otrok in imen. Tako je prišlo, da na Ogrskem ni krščanstvo vera države, ampak njena vera je češčenje mažarskega jezika.

Sodišča.
Sodnijska vabila so mažarska. Slovaški kmet jih ne razume, zato se gre poučit v žganiarno k judovskemu oštirju. Ta ga pošlje k judovskemu advokatu, ki kmeta pošteno odere. Sodnik dela zapisnik po mažarsko, kmet podpiše, čeasr ne razume, naposled ga pa še po mažarsko obsodijo, tako, da kmet niti obsodbe ne razume. Razume jo šele, ko ga vtaknejo v luknjo ali pa ga fridejo zarubit.

Plemenitaši in judi.
Na Ogrskem vladata plemenitaš in jud. Na Slovaškem je celih 20.000 plemenitašev. Vsak plemenitaš ima v službi juda, ki ima v najemu posestvo gospodovo, mu posoja denar, upravlja posestva, prodaja kmetom žganje in jih odira. Jud je danes posestnik vseh gostiln, žag, tovarn, mlinov in lesa. Judje ne plačajo samo velikih davkov, ampak polnijo tudi dispozicijski fond vlade. Zato pa jih vlada spravi v občinske in komitatne odbore, jih imenuje za porotnike in se jih pri volitvah poslužuje za agitacijo. 80% mažarskih žurnalistov je judov. Žandar, notar, sodnik, vse se trese pred njimi.

Rop slovaških otrok.
Od leta 1883. obstoji »Zgornjeogrsko kulturno društvo« — Felső Magyarországi kultur agyesület, — katero Slovaki po začetnih slovihi imenujejo »femka«. Okrajne skupine femke so razširjene po celem Slovaškem. Femka ustanavlja mažarske otroške vrtce in knjižnice, razširja mažarske časnike, deli mažarskim učiteljem nagrade itd. »Femka« pa si je izmislila naravnost blazno sredstvo, da namreč slovaške otroke pošilja na južno Mažarsko in jih dá mažarskim obitelji v rejo, da jih popolnoma preleve v polnokrvne Mažare. L. 1874. so agenti femke stariše pregovorili, da so dovolili odgon otrok na jug. Lagali so starišem, da bodo otroci pri bogatih ljudih na rej, se izučili rokodelstva in se izšolali ter se v domovino vrnili kakor baroni. 400 otrok so spravili kakor živino v vagon. Nekateri so se res vrnili, toda razcapani in zanemarjeni. Dekleta so se vrnila — zapeljana. Na jugu so se valjala po ječah in tolerančnih hi-

šah. Na jugu so pasli otroci konje in svinje. Drugo otroško ekspedicijo je Femka vprizorila leta 1887. 190 otrok so odgnali in jih na trgu v Sentecu prodajali kakor živino. Celo neki mažarski list je pisal, da so otroke ponujali kupcem kakor mlade prešiče. L. 1888. je bila tretja ekspedicija. Stariši so otroke poskrili. Žandarji so otroke iskali, toda dobili so le 86 revčev. Neki kmet je imel svojo hči dva dni in dve noči skrito v neki jami. Četrta ekspedicija je dobila le 15 otrok. Peta ekspedicija se je vršila 1892. Odgnali so na jug 174 otrok. Takrat se je vzdignilo vse evropsko časopisje proti temu barbarstvu, in Femka je nato nekaj časa počivala. Zadnja ekspedicija se je vršila 17. maja leta 1900. v trenčinskem komitatu. Odgnali so na jug 24 otrok; ministrstvo je v to svrhu dovolilo Femki 3000 K.

Posledice.
Spomenica izvaja dalje: Posledice tega barbarstva se poznajo na povzročiteljih samih. Mažari rapidno propadajo. Njih vera ni ne ljubezen, ne pravičnost, njih vera je ogrsko državno pravo in to je lažljivo. Oni obožujejo laž in bolestinno prevaro. Njih religija je nemoralnost. Spolna perversnost, samoumor, umor zakonskih, korupcija uradnikov, pijanstvo, uboju — to vse je na Mažarskem tako razširjeno, kakor nikjer v Evropi. Oni, ki ropajo slovaške otroke, svoje v kali in zametku morijo — dokaz so vsakdanji sodnijski procesi o tem. Kje v celi Evropi se vršijo take volitve, kot na Ogrskem. Ni ga kraja, kjer bi žandarji pri volitvah ne zabodli več volivcev opozicije. In kaj je postalo z rodovitno, nebeskolepo Slovaškijo? Kmet kolne svojo rodno grudo in odnikoder se v Ameriko ne izseljuje toliko ljudi kot iz Slovaškega. In če ima Slovak v Ameriki srečo, in je okusil odonotno svobodo, se ne vrne več v kletu domačijo!

Mi apeliramo na humaniteto cele Evrope!
S tem klicem konča spomenica. Zatiranje nemažarskih narodov je nekaj, kar škoduje celi monarhiji, kar ji jemlje ves ugled, slabi njen vpliv nazunaj in jo spravlja v nevarne notranje krize. Toda tudi Evropa tega ne sme več trpeti. Ta pojav je celi Evropi v sramoto in nevarnost in Evropa se ne sme šteti med civilizirane dele sveta, ako trpi preganjanje Slovakov, Rumuncev itd. Spomenica se posebno toplo obrača na francosko in angleško časopisje, ki odnekad povzdiga svoj vpliv in mogočni glas proti zatiravcem svobode.

Tedenski pregled.
Državni zbor. Pretečeni ponedeljek je zbornica v dolgi seji sprejela proračunski provizorij v tretjem branju. — Naučni minister je napovedal anketo za reformo srednjega šolstva. Izvršila se je tudi definitivna volitev predsedstva. — Poslanec Gostinčar je vložil predlog za železniško zvezo z Idrijo in za podporo po toči poškodovanim posestnikom v logaškem glavarstvu. — V jubilejnem odseku je bil sprejet dr. Luegerjev predlog, da naj da vlada povodom cesarjeve 60letnice temeljni kapital 100 milijonov kron za zavarovanje proti starosti in onemoglosti. — Vladi se je dovolilo kovati jubilejne zlatnike po 100 kron in za 44 milijonov petoč. — V zadnji seji dne 24. julija je zbornica sprejela zvišanje melioracijskega fonda. — Zadnja točka dnevnega reda je bilo poročilo o nujnih predlogih za podporo vsled toče in povodnji prizadetim pokrajinam. Vlada je v ta namen zaenkrat dovolila tri milijone kron. Drugi glavni govornik v tej razpravi je bil član »Slovenskega kluba«, poslanec Roškar, ki je svojo nalogo prav dobro izvršil ter dokazal, da ima lepe zmožnosti, četudi je priprost posestnik,

neva čakati do belega dne, nato iti h kmetici, si tam odpočiti in se šele proti večeru napotiti v mesto. Za kratek čas pa sva si pripovedovala različne anekdote in se glasno smejala. Skoro popolnoma sva pozabila, da sva v hiši strahov. Precej dolgo časa sva se že pogovarjala, čas pa je medtem hitel po bliskovo. Posebno Boris je vedel mnogo okroglih. Pride polnoč. Tedaj pa jaz vzdihnem: »Presneto sem žejan, Boris! Za vruga, da bi vsaj imela malo vina!« »Tako!« se oglasi votel, neznan glas iz kleti. Spogledava se blede kot zid. Boris zagrabl za nož, jaz za revolver. Vrata se odpro. Notri stopi kakih 12 let star deček, nesoč dve steklenici. »K-k-k-k-k...« zašklepetajo zobje gospici Fini. Obe gospici se tesneje privijeta k gospej Angeli, Fran pa hiti popravljati ogenj. Jaz nadaljujem: »Vstrelim. Dasi sem prav dobro pomeiril, vendar ga nisem zadel. Fantič pa pride medtem z ironičnim smehom krog ust do najine mize. »Izvolita!« pravi z nežnim glasom in postavi pred vsakega eno steklenico. Tudi na kozarce ni pozabil. Nato se prikloni in izgine. S prijateljem pa se ne dotakneva steklenic, ampak čakava, kaj bode. Mine kake pol ure. »Pijta, gospoda!« se oglasi nežen glas od vrat sem. Pogledava tja. Tam pa je stala kakih 16 let stara, belo oblečena, krasna, mlada deklica, razpuščenih, zlatih, kodrastih las, modrih oči, angelskega obraza in postave. Ko vidi, da vseeno ne pije, se zopet oglasi: »Pijta, prijatelja!« Približa se nama. Zgrabim za revolver, toda roka mi omahne. Borisu pa pade nož iz roke. Primakne si stol in sede. Nato tleskne z rokama. Zopet se prikaže isti deček.

Prinese še eno steklenico in kozarec. Deklica si natoči. »Na zdravje, gospoda!« Nehote sva trčila z njo. Izpraznjene kozarce še enkrat napolni. »Na zdravje, gospoda!« In zopet sva morala piti. To se je ponavljalo, da so bile steklenice, najmanj poldruglitrške, prazne. Zdaj pa tleskne dvakrat z rokama. V sobo pa stopi cela družba gospodov in dam. Narahlo se nama prikloni in naju obstopijo v polukrogu. Bili so oblečeni kot turisti, na obrazih in rokah pa sva videla, da so sami okostnjaki. Mrtvaške glave so jim pri premikanju glasno šklepetale, oči pa so se jim svetile, kot lačnim tigrom. V tem trenutku se utrne na nebu zvezda. »Počakajte, prosim, da naložim na ogenj.« se oglasi gospica Ema. Gospa Angela mi ponudi kozareček konjaka, katerega hlastno spijem. Tako okrepcan nadaljujem: »Največji med njimi iztegne svojo koščeno roko proti nama in zapove počasi s šklepetajočim glasom: »Gospoda, izvolita stopiti izza mize!« Lasje se nama naježijo. Hočem zgrabiti za revolver, toda tega ni. Sežem po nož, ki je poprej ležal poleg mene na klopi. Zopet ga ni. Pogledam po flobertu, toda o njem ni ne duha, ne sluha. Tudi prijatelj ni imel nikier noža. Nevede, kdaj in kako, sva se znašla sredi sobe. Deklica, ki je poprej sedela z nama za mizo, tleskne trikrat z rokami in se pridruži gospodom in damam, ki naju sedaj obstopijo v popolnem krogu. Na njeno tleskanje se vrata odpro in notri stopita dva moža, očividno oče in sin, oba še od oglja vsa črna. Oče je imel krvavo liso na sencih, sinu pa se je poznala še črna progla krog vratu. Spomnim se, kaj nama je pripovedovala kmetica. Molče zlezeta na peč. Sedaj šele zapazim, da imata v rokah inštrumente.

Začneta igrati, mrtvaki pa krog naju plesati. Stala sva v sredi, nevedoč, kaj naj začnemo. Komaj sva se zavedala, da še živiva. Kar naju zgrabi neka manija. Zgrabiva se in začnemo se midva plesati v divjem plesu. Kar nekaj poč, kot bi nekdo ustrelil. Tedaj pa stopita iz kroga k nama dve dami, ostali mrtvaki pa stopijo v krogu nekoliko bolj narazen. Elegantno se nama priklonita. Midva narediva ravno tako. Sprimemo se in začnemo zopet plesati, kot bi bili nori. Rezek, mrtvaški duh mi udari iz moje plesalke pod nos — za trenutek sem odrevenel, toda samo za trenutek. Pritisnil sem plesalko še bolj k sebi, občutil njene kosti, njen mrtvaški diš, občutil njene divje se svetlika-joče oči in jo začel vrteti, kot bi bil obseden. Zopet nekaj poč kot strel iz močne puške. Tedaj se nama dami izvijeta, se nama nalahno priklonita in stopita nazaj v krog. Pred naju stopita novi plesalki. Tedaj pa poč tretjič, zategnjeno, glasno odmevajoče. Kot bi mignil, izginejo mrtvaki, vrata se odpro, a med njimi se pokaže — Boris. »Ti si pa za strahove čakati, Milan. Ti! Spal si kot klada! Nisem te hotel buditi. Jaz sem pa sedaj pobijal podgano. Bila je v sobi. Odtod mi je všla v vežo. Poglej, kako je velika! To je bila trdoživa, mrha!« Pogledam okrog sebe. Istina, nikier nobenih strahov, jaz sem samo sanjal. Bil je že popolnoma dan. Vstanem, Borisu pa ne črtnem o svojih sanjah nobene besede. »Ha, ha, ha,« se oglasi družba, »ha, ha, ha, vi ste pa tiči!« »Prosim, kdo bo sedaj na vrsti?« vprašam hladno. »Jaz,« odgovori Fran, toda moja bo krajša, saj se že dela dan. In res, proti vzhodu se je že bačil dan.

Pismo Boltatuga Pepeta.
Gespuđ redehter! A sa brai u „Sluven-skmo Narude“, kuku je gespuđ žepan Fri-bar u dr-žavnu zборе peglu vlada, de iz sojem pe-jomtarjetu tku grdu dela, ket svi-iz meham. Naprej je metu, de pe-jomtari na avazeraja tku kokr b se šikal, ampak de teb nč men nč žlahtinke na ta bulš službe pustaulaja, ker pa nisa nubenmo ministre u žlaht, ustaneja pa ta nar bi nisk šribari. Tu je gespuđ žepan tku fajm puvedu, de je blu kej, sam škoda, de je puzabu prstaut, de se gudeja na iblanskm rotuže glih take krvice. Rotuš pejomtari sa se tud troštāl, de uja naprej pršli ud konca du kraja, pa gespuđ žepan sa ta reč pu sojem uštimal: ene par žlahinku sa purinl naprej, ih za svetnike naredl, im plača zbulšal; ke pa nisa dubl zadost brihtneh žlahtnku, sa se pa še na Duni pu enga penziunista pelal in mu rotuške vajat u roka dal. Ce ih u ta penziunist mogu zadost dobr držat te vajat, se še glih na ve, ampak jest use glih mislem, de se mu u enkat ceu rotuž prašu. Nahter sa že začel bi plašnu gledat in tist ta mlad prahtekant, ke mu še

Politično zborovanje je bilo na Vrhniki v nedeljo. Poročal je mnogoštevilnim udeležencem poslanec Gostinčar o delovanju državnega zbora ter o »Kmečki zvezi«, ki se ima ustanoviti za vrhniški sodniški okraj. Gospod Moškerc je govoril o potrebi delavskega združevanja. Izvolil se je odbor, ki naj predloži oblastim pravila novega »Delavskega izobraževalnega in podpornega društva«.

Vstaja na Koreji. Korejski cesar J. Hōng je odstopil. Prisilili so ga od Japonske podkupljeni ministri. Solzljivi oči je cesar podpisal dekret, da odstopi. Japonci so vstolili prestolonaslednika in zasedli cesarsko palačo. Iz Japonske prihajajo vedno nove čete, da zamore upor, kajti cesarska garda se je zarotila, da pokonča vse ministre, ki so vzrok, da se je cesar odpovedal. Boje se, da se dvigne vse prebivalstvo na Koreji. — Novi korejski cesar je baje popolni bebec. — Odstavljene cesar se je udeležil zadnje dni raznih protijaponskih zarot. — Japonci so že zdavnaj spoznali važnost Koreje za svoje protiruske in protikitaške načrte. Korejci so opazili nevarnost ter so začeli proti Japoncem delati opozicijo; na čelu domoljubnega gibanja je bila korejska cesarica, ki so jo japonski vojaki zavrtno umorili v noči 8. oktobra leta 1895. — Sedaj je prišel na vrsto kralj, ki se je moral odpovedati, da so mogli Japonci na prestol posaditi moža, ki je igrača v njihovih rokah.

Huda nevihta s točo je napravila obilno škodo po logaškem in litjskem okraju. — Na Vipavskem preti suša; po nekaterih krajih je veliko pomanjkanje vode. — Debela toča je padala cel četrte ure minolo soboto tudi okrog Planine, Unca in Cerknice ter strla še ne požeto žito.

Predor skozi Ture. Dne 22. julija je bila prodrt zadnja stena skozi Velike Ture. Predor je dolg 8526 metrov; graditi so ga jeli pred šestimi leti. S tem je skrajšana pot med Beljakom in Solnogradom za 185 kilometrov. Velike ovire pri gradnji je delala voda. Pretekli teden so umrli v predoru trije delavci vsled plinov, zato zahtevajo drugi tovariši zvišanje plač ter jih je stopilo mnogo v stavko. Delavci so pokvarili mnogo strojev.

Lažiredovnice. V Milanu so neke ženske vzdrževale »vzgojevalni zavod« za deklice. Te »odgojiteljice« so nosile redovno obleko, dasi niso bile nikdar redovnice. Kardinal milanski, Ferrari, je večkrat opozarjal policijo, naj zavod raznese, zlasti ker so se čule nelaskave sodbje o нравnem življenju v tem zavodu. Prepovedal je tudi duhovnikom, izvrševati duhovsko opravilo v označeni hiši. Sedaj so prišle na dan nečedne stvari. Lastnica zavoda, lažiredovnica Fumagalli, je navadna zloglasna ženska, ki je bila v zvezi s policijo in je že imela konflikte s sodišči in s cerkveno oblastjo v zgornji Italiji. Milanski kardinal jo je sedaj izobčil iz katoliške cerkve. Baje je kompromitiran tudi neki izgubljen duhovnik Riva. Papež je vsled teh škandaloznih razmer odredil preiskavo vseh vzgojevališč v Italiji, ki jih vodijo redovnice. Govori se, da so zasledili enake zavode pod vodstvom lažiredovnic tudi v Rimu.

Pobite šipe. Radi izgredov izza volivne dobe so stali pred okrajnim sodiščem dne 25. t. m. Cham in tovariši. Po zagovorih je razglasil sodnik, da se kaznujeta Feldstein in Velepčič na globo 10 kron, drugi obtoženci so pa bili oproščeni.

Raznoterosti. Med premogokopi na Moravskem in Češkem je jelo vreti. Na Moravski Ostrovi je zborovalo 15.000 delavcev, ki so delodajavcem predložili svoje zahteve ter

zahtevali odgovor do 15. avgusta. V slučaju neugodnega odgovora izbruhne v septembru splošna stavka. — Na Francoskem je dovoljen kredit za napravo vojaških zrakoplovov. — Slavnimi izumitelji Edison gradi tovarno, kjer bodo izvrševali električne avtomobile in lokomotive z novimi baterijami. Edison prokluje, da bodo sedanji avtomobili brez veljave, v mestih pa bodo izginili konji z ulic. Edison je izumil tudi nove vrste cement. — Potopil se je veliki ogrski parnik »Stefan Tisza« blizu Carigrada. Vse moštvo je utonilo. — Shod svobodomislecev bo letos v Pragi. Posvetovati se hočejo o svobodni šoli, o svobodni misli, o ločitvi cerkve od države. Opomnimo, da tvorijo velik del zborovalcev na enakih shodih stari zeniki iz vseh evropskih ječ in da pride skoraj vsakikrat do tepeža in »vunbacivanja«. — Poslanec dr. Ploju je poslal nezaupnico 85 volivcev v Vurbergu. — Na kalifornijski obali sta trčila v megli dva parnika. Parnik »Columbia« se je potopil; utonilo je 50 ljudi. — V Trstu so zaprli 22-letnega mizarja Del Tin-a in njegovega brata, ker sta na sumu, da sta morilca znanih dveh kočijažev. — Za ravnatelja gimnazije v Kranju je imenovan profesor Fajdiga iz Ljubljane. — Velik požar je uničil mesto Viktoria v državi Columbia. — Četrtek »Slovenec« je objavil celoten govor, ki ga imel poslanec dr. Krek 18. julija pri proračunski razpravi v državnem zboru in ki je z njim vzbudil celo izven Avstrije mnogo pozornosti zlasti zato, ker je temeljito obdelal hrvaško-ogrsko vprašanje. — Senat v Rimu je potrdil aretacijo bivšega italijanskega ministra Nasia-ja ter pooblastil predsednika, da določi zanj zapore. V Mesini so bili radi tega veliki nemiri. — Dokazalo se je, da so v Postojni trije vodnjaki, ki imajo okuženo vodo, ki je povzročila legar. Doslej je ondi na legarju obolelo 27 oseb. — Socialna demokracija na Češkem pripravila veliko akcijo za splošno in enako volivno pravico v deželnih zborih. — Knezoškof ljubljanski se je podal v Gornji grad, kjer bo pripravil stvarino za prihodnjo sinodo. — Blejski grad pride baje potom nakupa v deželno last. — Shod sadjerejcev bo 29. t. m. od petih popoldne v Radovljici. — Legar med domobranci v Ljubljani se razširja. — Odkrili so nov načrt za atentat proti ruskemu carju.

Godovi prihodnjega tedna:

Nedelja, 28. julija: Inocencij; ponedeljek, 29.: Marta, Beatrica, Olaf; torek, 30.: Abdon in Senen, Julita; sredo, 31.: Ignacij Loj.; četrtek, 1. avgusta: Makabejski bratje. Vezi sv. Petra; petek, 2. avgusta: Porcijunkula, Alfonz Lig.; sobota, 3. avgusta: Lidija, Najdba sv. Štefana.

Tržne vesti.

Spominjamo se vsi različnih neugodnih poročil, ki so krožila celo to leto po tržiščih in borznih krogih, spominjamo se, da so ravno ta poročila vlačila cene sem in tja, so jih dvigala rapidno zadnji čas in jih pognala na neupravičeno visoko stopinjo. Kdor je sodil razna ta poročila iz stališča izkušnje iz prejšnjih let, ta se ni dal popolnoma voditi od teh spekulativnih vestij, ta je mirno čakal na razvoj položaja. To nam je najbolj dokazoval minimalni promet do sedaj, znamenje, da trgovina in konzum nista vpoštevala neugodnih vestij, nista verjela vseh resničnih in največ izmišljenih nezdov in kvarljivosti. Ne moremo tajiti, da je huda zima res škodovala setvam, posebno rž je trpela, ali ponajveč je pokrivala snežna odeja spavajoče rastline in jih obvaro-

vala mraza. Mrzla spomlad jih ni mogla nadomesti vzbuditi in spomladanski mrazi niso mogli uničiti mladega življenja. Sledilo je toplotno solnce, izbudilo je z vso močjo rastline, začele so bujno rasti. Razvile so se jako lepo in razvoj je pospeševalo ugodno vreme. Veliko polja, ki se je smatralo za mrtvo, je poginilo in pokazalo lepo žetev. Ugodno vreme in solnce je omajalo tla spekulaciji. Bližali smo se žetvi. Ali veselje na ta čas je morala zopet kaliti budimpeška spekulacija. Zopet so trosili neugodna poročila v svet. Po teh poročilih se je kar kadilo iz setvij. Sok zrnja je kar zavrel in zrno se je zgrbančilo, kakor fižol, ako ga vsiplješ nenamotenega v vrelo vodo. Ni čuda, da se Budimpešti ni nič bolj mudilo, kakor z vsami močmi pihati in rivati cene navzgor, da so se kar potili. Da je drugi svet le gledal početje budimpeške spekulacije in ni hotel pomagati, je znano, saj je bilo neupravičeno delo. Ako bi zrno bolj počasi zorelo, bi res postalo še težje. Ali tudi letos imamo jako lepe in težke vrste in slabe, kakor vsako leto. Vzorci nove letine so v tem smislu različni, nikakor pa ni zrno tako pokvarjeno, kakor ga je slikala spekulacija še pred kratkim. Došli so vzorci kvalitativno jako lepega blaga. In kvantiteta. Zadnje poročilo ogrskega poljedelskega ministrstva se je glasilo neugodnejše, kakor prejšnje in so letino nižjo cenili. Ali danes lahko trdimo, da so se zmotili in z gotovostjo se pričakuje, da bo prihodnje poročilo cenilo nad 32 milijonov met. stotov pšenice. Letina boede res na Ogrskem precej manjša, kakor lansko leto, vendar bo več kot za 10 milijonov met. stotov večja, kakor pa v letu 1897. V tostranski državni polovici se pričakuje iz vseh delov, z majhnimi izjemami, dobra letina. Polja so v najlepšem stanu. Naša nesreča je le toča, ki je ravno letos hudo razsajala in marsikje uničila popolno najlepše nade poljedelca. Ali s takimi nesrečami se računa vsako leto. Da imamo tako visoke cene je deloma kriva visoka carina. Napačno bi pa mislili, da so ravno agrarci krivi današnjega stanja cen. Ne, ampak prekupežija in spekulacija je največ pripomogla do visokih cen. Da se je poljedelec mugal in vtaknil že do sedaj lepi in večji del dobička v žep, je uničivo. Kupčiji je ostal manjši del in dolgi obrazi, ker razpolagala je le z malimi množinami blaga, večji del se je nahajal in se še nahaja v rokah producenta.

Ta se je sicer zadnji čas potrudil, da bi se znebil blaga po visokih cenah, ali ni šlo, ker ga ni hotel nihče vzeti. Danes so seveda tla omajana in cene so se začele pomikati navzgor. Imeli bomo srednje dobro letino in zaloge lanskega leta so še znatne. Poglejmo si še današnji tržni položaj. Začelo se je večje življenje. Oživili so se v prvi vrsti ponudniki in presegajo danes ponudbe zahtevo. Od vseh strani prihajajo ugodna poročila in tudi lepi vzorci. Kvalitativno in kvantitativno je letina boljja kakor se je pričakovalo. Vsled tega je začela tendenca omahovati in cene popuščati. Situacija se res še ni znatno spremenila ali vpliv se je pokazal in se mu ne more več izogniti, ker se je mnenje sploh postavilo na stran konzuma in upati je, da se ta smer toka ne ustavi v korist velike mase konzumenta.

Pšenica je nastopila kvalitativno in kvantitativno častno in je zategadelj tendenco omajala in ceno začela tlačiti. Oktobar je v treh dneh izgubil za več kot 50 h in tudi promptno blago je ceneje.

Tiške postaje so ponujale po 11:05 do 11:20 ali brezuspešno.

Danes zahteva pšenica za tako: 11:95 do 12:50, tiško 78/82 blago, banatsko 76/80, 10:50

renca, b te »Narudne knjigatržnice« že zavle gespuda Dragutina Hribarja nekol na udprl. ke vnder leberalcem iz duša in iz telesam tlaka dela in hod na leberalne shode klubasat, de člueka želodec in jetra buleja, če ga more poslušat, No, in nemu uja tud iz ta »Narodna knjigatržnica« urat zavil, še preh ket Šventnari, al pa Bunače in Bahuče. Leberalci sa že pušten ldi in nubedu člouk in na more žou besede rečt al naprej metat. Mislja, de sa leberalci res tli peuskmio društvu »Iblan« fana pufult, de sa se za tu tku gnal, de b ja u roka dubl? Nej na na boja siti, tu jm je blu sam zatu, de b ta fana u roka dubl, de b ja dal ta pustmo Slemške spraut, ke zna on še ta nar bulš fane spraulat. »Iblana« pa ni bla tulk brihtna, de b mu kar sama ke fana nesla iz deputacija in ga prusila, de nej on na fana ahta, ke se zastop na tu; zatu pa maja zdej hudimana, de jm je gespud fajmečster iz Trnonga častna deploma nazaj puslou. Jest sm tu že naprej vedu, de u tku pršlu, zatu ke puznam leberalce, de nisa časti lašn in de jm ni za nubena čast nč, če ni zravn kei pinka za zaslužt. Sej je gespud žepan deželnga stolnga mesta Iblane tud srbskmo krale puslou tist nered svetga Save nazaj, ke mu ni nč nesu; zakaj pa državnazborskega mandata nazaj na pošle, ke nese deset špisu na dan, a? Tu sa ldi, te leberalci! Pu teh nej se špeglja.

Zdela me je pa začela uručina že tku naznansk kuhat, de morm kar jeinat. Sam ta vesela nuvica nej jm še puvem, de sa gespud žepan prnesl Zanceke že ena druga mejhna in luštna kuzleca iz Dunija in ja je že u nedela u Tumaču iz soja gespa na špencer pelu. Nej mu na častitaja, gespud redehter; jest sm mu že častitu prec u nedela, ke sma u Tumačum skp pršli in na žepanu zdravje ene par glaščku preveč izpil. Pa na smeja mislt, de je Zancek zajnga dan, ampak

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

do 12:10, slovaško 76/81 11:25—11:60. Oktobar 11:15—11:16.

Rž se ponuja v večji meri kot pa zahteva. Promet neznaten, cene do 10 h nižje. Razno efektivno blago notira 8:70—9:15. Oktobar 8:78/79.

Oves nikakor ne more priti v tok in je promet še vedno majhen, ali tendenca je vkljub temu stalna. Notira 8:45—9:10. Oktobar 7:88/89.

Turšica. Promet počasen, poročila ugodna, upati je na lepo in izdatno letino. Avgust 6:38/39, maj 19:08 6:42/43.

Moka. Cene se niso spremenile, promet nezadovoljiv, druga roka še vedno pobija z nižjimi cenami ponudbe mlinov. Ali konzum je nedostopen za ponudbe na podlagi današnjih cen.

Otrobi so v ceni jako stalni, ali zaloge so nezadostne, vsled česar se promet ne more razviti.

Spirit. Cene so jako napete, ker je konzum se povečal.

Sladkor je ostal nespremenjen; za avgust je 5% liberiranih.

Svinjska mast. Cene so jako stalne, konzum nekoliko živahnejši. Tudi ameriška mast je dražja, vendar je domače blago danes tako visoko, da je začelo ameriško blago se zopet prikazovati na pozoriščih.

Meso. (Dunaj.) Dovozi so majhni, vendar kupcev ni in so se reducirane ponudbe komaj realizirale. Mlačnost napreduje. Teletina se popolnoma prezira. Doseglo se je za govedino 80—160 h, ali 96—172 h, teletino 80 do 180 h, svinjino K 1:32—1:70, teleta K 0:84 do 1:40, jagnjeta K 1:08—1:20, svinje K 1:20 do 1:36 kg.

AVSTRIJA.

Boj za poljedelsko ministrstvo.

Praga, 26. julija. Glasilo nemške agrarne stranke na Češkem se obrača proti poizkusom od strani krščanskih socialcev in čeških agrarcev, ki delajo na to, da grof Auersperg odstopi ter postane poljedelski minister kak češki agrarec ali krščanski socialce. Nemški agrarci stoje na stališču, da mora poljedelsko ministrstvo biti strokovno, ne pa politično. Ako češki agrarci ali pa krščanski socialci spravijo kakšnega svojega poslanca na sedež poljedelskega ministrstva, bo to baje neugodno vplivalo tudi na ravnokar ustanovljeno svobodno agrarno zvezo, kjer zdaj složno delajo skupaj vse stranke.

Nagodba.

Budimpešta, 26. julija. Nagodbena pogajanja se niso mogla dokončati, kakor so upali nekateri optimisti in se bodo morala v jeseni, počenši od 10. septembra nadaljevati. Ogrski korespondenčni urad objavlja o nagodbenih pogajanjih komunikke, kjer se suhoparno poroča, da so se 26. t. m. ministri obeh vlad posvetovali o spornih točkah nagodbe, pa niso mogli priti do popolnega sporazumjenja. Avstrijski ministri so se zvečer ob 7. vrnili na Dunaj. Pogajanja se nadaljujejo jeseni.

Trgovinska pogodba s Srbijo.

Belgrad, 26. julija. Tudi trgovinska pogajanja s Srbijo ne morejo naprej. Srbija je pripravljena skleniti trgovinski provizorij, toda vztraja na zahtevi, da sme v Avstrijo uvažati klavno živino in prevažati skozi Avstrijo zaklano živino. Avstrijski delegati to brezpozgojno odklanjajo.

Demokratizacija deželnih zborov.

Praga, 26. julija. Glasilo češke socialne demokracije »Pravo lidu« nadaljuje svoj boj za demokratizacijo češkega deželnega zbora. Grozi vladi z obširnimi demonstracijami in manifestacijami, ako bi volitve razpisala po dosedanjem volivnem redu. V nedeljo se vrše trije delavski shodi, ki bodo zahtevali splošno in enako volivno pravico za deželni zbor. Shodi se bodo vršili v Pragi, Holešovicu in Višovicu. Govorili bodo dr. Soukup, Nemec in Hudec. List konča svoja izvajanja sledeče: »Na podlagi stare volivne pravice se na Češkem volitve ne smejo več vršiti!«

Vojaške priprave.

Dunaj, 26. julija. Vojaška uprava name-rava baje konjeništvu drugače razdeliti in pre-mestiti h graškemu armadnemu zboru dve konjeniški diviziji. Vrhtega se bodo pomnožili tirolski konjeniški strelci.

Cesar.

Dunaj, 26. julija. Cesar se bo 3. septembra naravnost iz Ischla podal k sklepnim vajam 3. in 14. armadnega zbora v Celovec. Jeseni bo sprejel na Dunaju špansko kraljevo dvojico in kralja siamskega.

Kaznovana podčastnika.

Dotična podčastnika v Dunajskem Novem mestu, katera sta z nečloveškim trpinčenjem gnala dragonca Sammta iz Gradača v smrt, sta dobila po štiri mesece najstrožje ječe. Preiskava se še nadaljuje in bo kaznovanih še več drugih. — Prav tako! Ako se bodo tako rigorozno postopalo, bodo vendar enkrat odnehale surovosti po vojašnicah, katere so v mnogih slučajih prave mučilnice za naše fante.

HRVAŠKO-OGRSKI SPOR.

Bojkot ogrskega blaga.

Budimpešta, 26. julija. Ogrsko trgovinsko ministrstvo je pozvalo trgovsko zbornico zagrebško, naj izjavi, koliko je resnice na tem, da je zbornica sklenila bojkotirati ogrske izdelke. Ogrsko trgovinsko ministrstvo se pripravlja na energične odredbe proti tej nameri. (V kolikor doznajemo iz hrvaških listov, se zagrebška trgovska zbornica s tem vpra-

nisa usi lase zrastle, se že prtužuje, de tu ni prou in se strašn jez, de je pr agitirajn za žepana dva para sojeh ta pudkuvaneh plannskih čeułu strgu, de ga je spravu u držav n zbor, zdej ma pa taka zahvala in more še naprej pu prahtekantusk garat. Škoda res, de gespud žepan še tega ni puvedu Če b tud tu u misu uzeu, vem de b mu puslanci tku aplaudiral, de b se Štefana turn puderu.

Murbt u pa tu enkat drukat na vrsta pršlu in se misl gespud žepan ta nar bl gvišn še preh u te reč iz dohtar Trilliarjam, ket ta nar bl kunštnem ubčinsk m svetnikam, mal pusvetvat, sam če na u dohtar preh iblanskmo rotuže fige pukazu in šou soje kunšt raj kam drgam stresat, ker mu uja bl hvaležn zajne, kokr sa mu iblansk vuvlivi.

Tu je holt križ, de člouk na more u državnmu zборе use skus spraut, kar b rad. Gespud Ploj b tud rad ulan skumenderu eneh dvejst sameh sluvenskhe puslancu za Kurošce, pa je ulada brala gespud dohtar Šuštaršiče kar iz ksihta, de mu tu ni ušeč, pa je gespud Ploj ubsedon. Na ta viža se saj gespud Ploj zdej sam zaguarja. Jest mu dam tud čist prou, za kua pa gespud dohtar Šuštaršič ulad soj ksiht kaže, če vč de ma kej tagca gor zapisan. Mal je pa use glih tud gespud Ploj uržah, de je iz sojm martram za kuroške Sluvence skus padu; za kua pa ni prec, kokr je vidu, de ma gespud dohtar Šuštaršič kej tagca na ksihte zapisan, ga iz Dunija zapodu. Ubčinsk svetnik Velkavrh je pa bl kunšt in je prec pr ubčinsk sej jezek stegnu, kokr je šlišu, de čja gespud dohtar Šuštaršiča u ubčinska zveza sprejet. Takeh mož b mi nucal na Dunj, kokr je Velkavrh, pa b blu use drgač.

Tu se more v praumo čajt nasreča udvrnt, pa je use dobr. »Glasbena Matica« je tud tega prepričajna, zatu je pa klerekalce hitr vn skumenderala iz udбора, de se kašna nasreča na prpeti in ta reč je uzeu u roka ta nar bulš peuc Kucimuri, zatu ja je pa tku dobr vn spelu. Sevede zdej, ke sa klerekalci vn

udpraulen, na u mou Kucimuri več dost za upraut, zatu ke ta druga vornga je pa že preh sam gespud kapelmajster Hubad naredu tekat, ke je Kucimuritu gespe usta zamašu, de na more in na sme več u Matičnem peuskem zборе žingat. No, pa Kucimuri u že kašn druh uprauk dubu, de na u brez dela. Ta nar bl pametn b še blu, če b ga leberalci za ubčinsk sgetnika naredil in tistga Megliča, ke jm je začeu taka zgaga delat, vn vrgel. Druzga se mu tku na šika za negava hudubija, iz kera je gespuda derehtarja Šubica u taka zadrega spravu, de je use skp dol puložu, dohtar Trillari pa tud tku koža ustroju, de u zdej še bl naubčutliva za bunke, ke mu jh negau priatli talaja.

Gespud redehter, a še veja, kuku je bin spet unkat ta »Sluvensk Narud« hud, ke je en klerekaln list iblansk m leberalkam naprej metu, de nimaja ta prave pildnge in de na znaja družga, kokr prou vesok nhne nusove vihat. Tu ma »Sluvensk Narud« čist prou, de se putegne za dame in če b mou jest pr »Sluvenskmo Narude« kej za guvort b unkat gespud žepana vornk nalufu, ke je pr ubčinsk sej iblansk m damam še voda naprej metu, de ja tulk putrafnaja, ke se zmeri pereja in pereja, namest de b umazane ukul hudile zdej, ke je tku hedu za voda, de na morja več pu cestah drgač špricat, kokr kedr gre dež. »Sluvensk Narud« scer gespude žepane ni zavle tega nč reku, ampak mouču gvišn ni zatu, de b se gespuda žepana murbt bavu, ampak zatu, ke neče nubemmu konkurat. Če že klerekaln listi pu gespude žepane udrihaja, jm na more in noče »Sluvensk Narud« u kšeft fušat. Sej iz tista »Narudna knjigatržnica« je glih tku. Nahter b mislu, de ja uja zavle tega udprl, de b Šventnari, ke je ratu sucjaldemokrat urat zavil, ampak tu ni res! Udprl ja uja zatu, ker ma ta »Narudna tiskarna« tulk pufa, de ni ne ena kucina nhna in b rad saj pr ta »Narodn knjigatržnc« kašn krajcer ujel, de b se mal zglihal. Če b res mislel kej na kunku-

sanjem v nobeni seji ni baviła. Bojkotno gibanje je izšlo od rodoljubne akademiške mladine.) »Magyar Hirlap«, »Pester Lloyd« in »Budapesti Hirlap« so vsled bojkota mažarskih izdelkov kar iz sebe in posebno »Budapesti Hirlap«, ki je izmed mažarskih listov najnaivnejši, sluti za bojkotom celo jugoslovansko zaroto. Budimpeštanski trgovski krogi so strašno razburjeni.

Djarkovo, 26. julija. Tukajšnji trgovci in lekarnarji so imeli zaupni sestanek in storili več zaupnih sklepov glede na bojkot mažarskih izdelkov.

Na kralja.

Zagreb, 26. julija. »Hrvatska« pozivlja narod, naj v očigled dejstvu, da se vsled odgoditve sabora Hrvati ne morejo pritožiti pri kralju zaradi protizakonite uvedbe mažarskega jezika na železnice, zahteva sklicanje izrednih občinskih sej, ki naj pošljejo kralju proteste proti uvedbi mažarsčine in ga prosijo, naj pragmatike železničarjev ne sankcionira.

ITALIJA.

Vojaške priprave.

Rim, 26. julija. Vojaška uprava namerala v Vidnu nastaniti novi, 8. polk »alpinov«. Njihova naloga bi bila ščititi mejo ob Indrioreki do Venzone v Karniji. Zavirali bi prodiranje nasprotnikovo z Goriškega.

ČRNA GORA.

Nemiri.

Cetinje, 26. julija. Črnogorska mladina, ki se je izšolala v inozemstvu, zlasti pa v Belgradu, razširja po domovini vse mogoče ideje, ki so pa za patriarhalno Črno goro pravzaprav nesreča, ker so prezgodnje, pretirane in nepotrebne. Nekateri mladiči so očito tako prismojeni, kakor ruski revolucionarni dijaki. Odtod nemir v deželi, katerega je deloma kriv tudi knez Nikita. V Belgradu je izšla proklamacija črnogorske »omladine«, ki Črnogorce pozivlja na upor. Ko je neki policijski uradnik v neki črnogorski vasi hotel proklamacije zapleniti, ga je obkrožilo 200 kmetov, katere je nahujskal poslanec pop Tomić. Prišlo je vojaštvo, da uradniku pomaga, toda vojaki so poveljniku odpovedali pokorščino. Vojaško sodišče je zdaj več vojakov obsodilo na večletno ječo.

KOREJA.

Tretja pogodba z Japonsko.

Japonci so zdaj postali tudi formalno dejanski gospodarji Koreje in to na podlagi »pogodbe«, katero je novi cesar-bebec I Čak brez ugovora podpisal. Objavila se je 25. t. m. v Tokiu in Söulu in se glasi sledeče:

1. Korejska uprava je pod vodstvom japonskega generalnega rezidenta v Söulu. (To je sedaj marki Ito.) 2. Objava postav in naredb ter izvršitev važnih državnih poslov je odvisna od potrditve od strani japonskega generalnega rezidenta. 3. Ravnotako je od tega privoljenja odvisno imenovanje vseh višjih odgovornih uradnikov. 4. Korejsko vlado bodo smeli voditi zgolj taki državniki, katere priporoči japonski gen. rezident. 5. Upravni posli bodo odslej strogo ločeni od sodniških. 6. Tuice bo korejska vlada smela nastavljeti za uradnike le s privoljenjem gen. rezidenta. 7. Odpravi se japonsko finančno svetovalstvo, ustanovljeno po pogodbi od l. 1904. (Ker je zdaj, ko je itak vse v japonskih rokah, odveč.)

To je tretja med Korejo in Japonsko sklenjena »pogodba«. Prva se je sklenila 24. junija 1904. Ta je ustanovila japonsko finančno svetovalstvo. Druga je bila sklenjena novembra 1905 in je poverila vodstvo zunanjih diplomatskih poslov Koreje Japonski. Zadnja pa izroča Japonski še notranje posle. S tem je korejska samostojnost zadavljena. Japonci se zdaj še hvalijo, da je pogodba »mila«. Japonci imajo pač vso Evropo za norca. Edino, kar nekoliko tolaži mnogoštevilne nasprotnike Japonske, je to, da bo »reforma« Koreje Japonce stala veliko denarja. Letos je namreč deficit korejskih financ proračunan nekako na 54 milijonov jenov.

Japonske vojaške priprave.

Söul, 26. julija. Japonci delajo na to, da se odstavljene cesar I Hōng internira v kaki palači izven Söula, da ne bo mogel vplivati na sedanjega cesarja. V Čemulpu se bo vkrcalo 4000 pomorščakov v Korejo. V Fusanu se vkrcuje pehota, kajti v Söulu se pripravljajo resne stvari. Marki Ito hoče razorožiti številno korejsko armado in cesarja I Hōnga če treba s silo ločiti od novega cesarja. Domoljubne korejske žene starih državnikov so, kakor hitro je bila nova pogodba z Japonsko objavljena, trumoma in jokajoč se podale v palačo cesarjevo in iz nje odnesle dragocene spomine na prejšnjo vladno.

RUSIJA.

Atentat na carja in umori.

Peterburg, 26. julija. Inženir, pri katerem so, kakor smo včeraj poročali, našli obširne načrte za atentat na carja, se piše Belocerkov. Policija je zaprla še druge štiri teroriste, pri katerih so našli načrte carjeve dvorne železnice in postaj, kjer se ustavlja njegova jahta. Priprave za atentat je vodil 22-letni pomorski poročnik Nikitenko.

Tiflis, 26. julija. Neki vojak 211. polka je ustrelil svojega majorja.

Bratska društva!

Odbor »Slovenske krščanske socialne zveze« je sklenil, da združi letošnje glavno zborovanje »Zvezinih« društev z otvoritvijo »Delavskega doma« na Jesenicah in z desetletnico jeseniškega »Katoliškega delavskega društva«. Slavnost se vrši v nedeljo 25. av-

gusta. Ta dan hočemo pregledati dosedanje svoje delo in še bolj izpopolniti slovensko izobraževalno organizacijsko delo. Na noge vsa naša društva po vseh slovenskih deželah, na noge vsi sodelavci pri izobraževalnem delu! Dne 25. avgusta prihitite na Jesenice vsi, ki ljubite resno delo za domovino in ob velikem zboru slovenskih katoliških izobraževalnih društev dajmo obenem z veliko udeležbo častno priznanje jeseniškemu delavstvu, ki je bilo vedno v prvih vrstah naše organizacije in ki ima mnogo zaslug za krepki razvoj slovenske delavske organizacije!

Društva naj pridejo s svojimi zastavami in pevskimi zbori. Nobeno naše društvo naj 25. avgusta ne ostane doma!

Društvene odbore prosimo, naj takoj tekom prihodnjega tedna podpisanemu odboru naznanijo svojo udeležbo, da pravočasno vse potrebno pripravimo. Naj prihitijo na zborovanje tudi somišljeniki iz krajev, kjer še ni izobraževalnih društev!

Na svidenje 25. avgusta na Jesenicah, na taboru slovenskega prosvetnega dela!

Odbor »Slovenske krščanske socialne zveze«.

Dnevne novice.

+ Liberalci v zadregi. Kranjski deželni zbor beli glavo slovenskim liberalcem. Oni nosijo odgovornost za njegovo nedelavnost, ker se upirajo vsaki demokratični volivni reformi. Zato vedno iščejo kakega izgovora. Zdaj so našli, da toliko časa ne morejo glasovati za volivno reformo, dokler se ne reformira veleposestniška kurija, tako da Nemci v njej propadejo. To je zbudilo Nemce in v »Grazer Tagblattu« neki liberalni Nemec, ki očitno verjame, da liberalci resno pišejo v »Narod«, očita liberalcem, da hočejo »ubiti svoje zveste zaveznike«. Naj to »Narod« in »Grazer Tagblatt« med seboj opravita, mi pa bi vendar radi vedeli, kaj liberalci pravzaprav hočejo. Včerašnji »Narod« piše: »Vlada neče za nobeno ceno druge volivne reforme, kakor tako, ki sloni na načelu o interesnem zastopstvu. Danes je tako in če hočemo sedaj imeti volivno reformo za deželni zbor, se moramo vdati v tem oziru. Ne vemo, kako se narodno-napredna stranka odloči, ali če se bo odločila za to, da naj se volivna reforma izpelje sedaj, bo pač morala akceptirati interesno zastopstvo kot podlago.« — Pred nekaj dnevi so bili liberalci še nasprotnega mnenja. Torej akceptirati interesno zastopstvo samo za reformo veleposestniške kurije! Zdaj pa vprašamo, ali je liberalna stranka zapustila svoj prejšnji predlog, da ostane vse pri starem in se dajo splošni kuriji samo štirje mandati? Ali je zapustil tudi Hribar svoje radikalno demokratično stališče, s katerim je renimiral po državni zbornici, češ, da njegovo radikalno demokratično srce počti od žalosti, če se ne da kranjskemu deželnemu zboru splošna in enaka volivna pravica? Nam se zdi, da ima v liberalni stranki vsakdo druge misli in da je vse samo babje čevkanje, kar »Narod« v tem oziru piše. Ti ljudje niso resni, ker sami ne vedo, kaj hočejo!

+ Sljajni nastop »Kmečke zveze za ljubljansko okolico. Z lga se nam poroča z dne 26. t. m. Ta teden so imeli tukajšnji združeni izžanski in morostarski liberalci prave pasje dni. Po vseh občinah so se vršile volitve odbornikov v glavni močvirski odbor za obdelovanje močvirja. Zadnjih 6 let so sedeli v teh odborih skoraj sami pristaši liberalne stranke ali kakor se sami imenujejo neodvisni gospodje. Res sedeli so v odboru, kimali so, storili pa prav nič za svoje volivce. Ta teden stopali so zopet volivci na volišče, da si izberejo svoje zastopnike, in čudno vse stare so vrgli in si izvolili novih odbornikov, dokaz, da so bili stari za nič. Nove odbornike je postavila mlada »Kmečka zveza« za ljubljansko okolico in je povsod slavno zmagala s svojimi kandidati. V Tomišlju je izvoljen Luka Svete, župan; na Igu Ivan Štrumbelj; na Pijavi Gorici Josip Jamnik, župan in namestnik Ivan Babšek, župan na Rudniku. Zanimiva je bila volitev na Pijavi Gorici dne 26. t. m. Volitve so se vdeležili volivci štirih občin in štirih sosednih fara. Željno so vsi pričakovali k volitvi svojih starih odbornikov Lenčeta iz Rudnika in Ogorelčevega ata iz Škofelje. Voz za vozom zavednih volivcev je prihajal, a teh dveh pa ni bilo. Lastnih volivcev sta se zbala, ostala sta lepo tiho doma in se skrila. Škoda, da jih ni bilo, da bi bila sama slišala o sebi svojo obsodbo združenih volivcev. Zanimiva je bila volitev tudi radi tega, ker je bil dan volitve tudi dan pobratimstva štirih sosednih županstev. Rudničani in Šmarčani volili so soglasno našega kandidata Jamnika; Ižanci in Želimljani pa njihovega Babšeka. Volitve same, kakor pobratimstvo vrlih mož, je bil prvi lepi sad »Kmetске zveze«, katere se bodemo v prihodnje še tesneje oklenili in pod njeno zastavo šli v boj proti vsem kmetiskim sovražnikom.

+ Pravde pred ljubljanskim sodiščem. Znano je, da so Hribarjevi agitatorji tolovajsko napadli gostilno pri Kamenčanu, kjer so razbijali šipe in streho, in nato drli pred škofijo, kjer so pobili 17 šip. Pri obravnavi so bili vsi obtoženci od adjunkta Cotmana oproščeni, samo eden obsojen na 10 kron. »Slovenski Narod« zato triumfira in pravi, da se iz te pravde vidi, kako je »Slovenec« takrat lagal. Ne, »Slovenec« ni prav nič lagal, dokaz temu je sam Hribar, ki je drugi dan izdal oklice na prebivalstvo, v katerem obžaluje izgrede. Mi se pa čudimo, da ni »Narod« pri tej priliki šel dalje in pogrel tudi knežasko in goško pravdo, iz katerih se vidi jasno, koliko so »klerikalci« hujši od liberalnih Hribarjevih agitatorjev. Primerjajmo! V Ljubljani so Hribarjanci pobili škofu šipe in razbojniško hoteli

dreti v tuje hiše, ko so prišli namenoma tje; Knežaku je pa liberalni nadučitelj Česnik izžival, in ko je nastal iz tega prepir, je eden po nesreči ubil šipo. Sodba: Hribarjevi agitatorji vsi oproščeni, eden obsojen le na 10 kron. V Knežaku so bili pa izzvani »klerikalci« obsojeni na 57 mesecev strogega zapora. Med obravnavo se je bilo še izreklo, da so »klerikalci«. Goče so še znane. Mi se le čudimo, da »Narod« tega ni navedel v dokaz »klerikalne« hudobije, saj to je vendar jako podučno! Čujmo, da so začeli slednjič tudi državni poslanci študirati sodbje, sodnike in obsojence in da bodo poročali justičnemu ministru ob gotovih prilikah, kako hudobni so »klerikalci« na Slovenskem. Taka fakta »klerikalno« hudobijo bengalično razsvetljujejo in imajo tudi svoj vzgojevalni pomen, ki se bo brez dvoma pokazal; v kaki obliki, se bo še videlo. Mi le obžalujemo za danes, da je Hribar izdal manifest na ljubljansko prebivalstvo zaradi take bagatele, ki je sodišče ni smatralo za bolj kaznivo kot za 10 kron. Sicer pa morajo biti še neke pravde v teku zaradi volivnega podkupovanja. Čakamo!

+ Dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški namerava, kakor se javno govori po Ljubljani, v istini prositi za primarijat po svojem očetu. Službo je razpisal in imajo oddati deželni odbor. Zato smo radovedni, na katere glasove računa Malovrhov kompetent. Tako naiven, da bi reflektiral na glas dr. Tavčarja, o katerem je trošil po Ljubljani, da vse zajé in zapije, da stoji pred konkurzom in da komaj čaka, da bi mu bogat sorodnik umrl — na ta glas vendar ponositi vitez ne bo reflektiral. Sicer smo pa poučeni, da se je dr. Tavčar sam izrazil: »Dokler bom jaz deželni odbornik, dr. Demeter Bleiweis ne dobi nikoli primarijata.« Dr. Tavčar je sicer naš dolgoletni politični nasprotnik — a da bi kedaj svojo besedo pojelel, mu ne zaupamo. In dobro bo, če bo s tem dejstvom računil tudi — gospod dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški.

+ Urezali so se. »Narodovo« razdirajočo taktiko je par osebah lahkomišlno zaneslo tudi v »Glasbeno Matico«. Sedaj se dotičniki poizkušajo prati v »Narodu« s smešnim izgovorom, da gospod Slavko Ravnikar ni bil radi tega izvoljen v odbor, ker je imel nečuvstvo predrznost udeležiti se naše idrijske slavnosti in da ga radi tega ni bilo na občni zbor. Dotičnikom pojasnimo, da je bila idrijska slavnost v nedeljo, in da so z vmešavanjem idrijske slavnosti v to zadevo pokazali le še bolj jasno svoje strankarske namene, proti katerim smo nastopili. Občni zbor »Glasbene Matice« pa je bil v soboto in takrat je bil gospod Slavko Ravnikar do pol 12. ure zvečer uradno zadržan. Može so torej zamenjali dneve in so se torej pošteno urezali. — »Nova Doba« je te dni predlagala, naj bi se zadeva uredila na ta način, da bi par liberalnim strankarskim kričacem, ki so vso afero zakrivali, pokazali pri »Glasbeni Matici« vrata. Mi samo pravimo, da nikakor nismo pri volji od par domišljavih ljudi mirno sprejemati brč. Kakor se nam posojuje, tako z obrestmi vedno vrnemo!

+ Zahteve uradništva in uslužbenstva Južne železnice so: 1. Povišanje vseh vrst plač. 2. Ureditve personalne komisije. 3. Ureditve plač po vzorcu na ogrskih državnih železnicah. Železničarji iz cele Avstrije se bodo zvezali v tako tesno koalicio, da bodo gotovo dosegli, kar zahtevajo. Ako se jim do konca avgusta ne ugodí, začnejo s pasivnim odporom, ali pa, če treba tudi z generalnim štrajkom.

+ Pomorsko javno pravo. Trgovinsko ministrstvo poroča: V trgovinskem ministrstvu so se zadnji čas vršila posvetovanja glede na načrt novega javnega pomorskega prava, ki naj nadomesti zdaj veljavni, a današnjim časom ne odgovarjajoči navigacijski edikt, ki pohaja še iz 18. stoletja. Gre se posebno za pravice in dolžnosti moštva na ladjah, pomorske in pristaniške policije ter uvedbo plač. Leta 1901 je vlada že izdelala načrt, ki se pa je vsled precejšnjih hib in nedostatkov ponesrečil.

+ Upravna reforma pri davkarjih. Finančno ministrstvo poroča: Finančni minister je, prizadevajoč si upravo v njegovem resortu reformirati, tako, da bo upravljanje lažje in preprostejše, odpravil razloček med višjimi in navadnimi davčnimi uradi, ker sta kompetenca in obseg dela pri obeh itak enaka. Ob enem se izpremenijo naslovi uradništva tako, da bo v prihodnje v vsakem činovnem razredu le en sam enotni službeni naslov. Naslov uradnika VIII. činovnega razreda bo: Višji davčni upravnik, za IX. činovni razred: Davčni upravnik, za X.: Davčni oficijal, za XI. pa: Davčni asistent, le praktikanti ostanejo kakor doslej praktikanti. Obadva najvišja uradnika vsakega davčnega urada imata razun naslova, ki pristojajo njihovemu činovnemu razredu, še naslov: Uradni načelnik, oziroma: kontrolor.

+ Vodovod Cirknica-Rakek. Z Dunaja se nam poroča: Poljedelsko ministrstvo je že pred tedni dovolilo 40% državne podpore za nameravani vodovod Cirknica-Rakek-Unec. Ker so troški za ta vodovod proračunjeni na 420.000 K, torej bode državna podpora znašala okroglo 168.000 kron. Po posredovanju poslanca Žitnika pa sta županstvu Cirknica in Rakek vložili prošnjo še na vojno ministrstvo, naj bi to zaradi vsakoletnih vojaških vaj izposlovalo višjo drž. podporo. Voj. min., kjer sedaj leže vsi akti, je tudi jako tople priporočilo višjo drž. podporo. Finančno ministrstvo pa, ki ima v takih vprašanjih prvo in zadnjo besedo, je odobrilo samo 40% državne podpore. Razlog je ta, da vlada le tedaj dovoli višjo podporo, kakor n. pr. za postojnski vodovod, ako se mora voda s stroji vzdigovati. Najdalje v 14 dneh dobi deželna vlada odlok

poljedelskega ministrstva. Toliko v pojasnilo na razna vprašanja.

+ Cerkveno glasbeno društvo na Dunaju priredi v Gorici za prijatelje cerkvene glasbe instrukijski kurz, ki bo trajal od 19. do 24. avgusta. Naučno ministrstvo je obljubilo, da se duhovnikom, ki se udeležijo tega kurza, v posamnih ozira vrednih slučajih nakaže podpora iz verskega zaklada.

+ Tečaj za paleografijo 15. do 18. veka se prične v Ljubljani v knjižnici kn. šk. palače, v torek 5. avgusta in bo trajal do vstetega petka, 9. avgusta vsak dan po 3 do 4 ure. Kurz, ki je namenjen samo duhovnikom, je brezplačen in ga bo vodil g. dr. Jos. Mantuani, amanuensis c. kr. dvorne knjižnice na Dunaju. Gospodje, ki se nameravajo tečaja udeležiti, naj prijavijo svojo udeležbo kn. šk. ordinarijatu.

+ Krščansko-socialno izobraževalno društvo v Spodnji Šiški. Iz Spodnje Šiške se nam poroča, da se snuje za to občino »Krščansko-socialno izobraževalno društvo«. Pravila so že vložena na c. kr. deželno vladno. Ustanovitve krščansko-socialnega izobraževalnega društva v tej občini bila je že skrajna potreba in upati je, da bode to najmlajše društvo krepko pričelo svoje delo, imajoč pred očmi vzvišena načela krščanskega socializma.

+ Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je razposlala zglasnice in glasovnice z vsemi naslovi podružnicam in pokroviteljem, kolikor so bili naslovi znani. Kdor še ni prejel zglasnice za zborovanje ob glavni skupščini dne 6. avgusta tega leta, v Bohinjski Bistrici, naj se zglati pravočasno. — Glavne skupščine naj bi se udeležili poleg domačinov Bohinjcev prav mnogoštevilno rojaki sploh, da rečemo pri tem zborovanju resno besedo mej seboj, kako nam je čuvati naše meje, kako ohraniti to, kar je našega, kako zanesti prosveto v one kraje, mej one naše rojake, kjer bi je ne bili deležni brez naše pomoči, no kako dati družbi naši novih življenjskih moči, kako pospeševati v večji meri njeno stremljenje. Naloga, ki si jo je stavila naša družba, je gotovo vitalnega pomena za naš narod, zato pa tudi, rojaki, vsi na krov, vsi na delo slovensko, vsi za našo družbo! — Sklep vodstveni, da se vrši letošnji občni zbor prav v Bohinju, zadovoljil je gotovo vsakega, ki pozna krasni Bohinj, zadovoljil pa bode tudi onega, ki si ga ogleda povodom našega zborovanja. Bohinj očara s svojo naravno krasoto vsakega in srce si želi vedno in vedno nazaj tja gori.

»Kjer Savica, hči kraljeva, priborni in pesen peva...« Opomba. Za obed ob glavni skupščini sv. Cirila in Metoda na Bohinjski Bistrici zglati se je do konca tega meseca pri upravnistvu grand-hotela »Triglav«, v Bohinjski Bistrici.

+ »En starček je živ« — in se je te dni oglašil v urednistvu »Slov. Naroda«; povedal je, da je liberalc, da je v žlahto v sorodu v XIII. kolenu, da je zdravnik, da stoji čisto na Bleiweisovi strani ter da čisto dobro ve, da vodi dr. Robido osebna korist, dr. Stojca pa zavist, ker sta poleg še drugih zabitih ljudi tega mnenja, da mora imeti vsaka stvar enkrat svoj konec, in makari, da se gre za kakega Bleiweisa. Tisti starček je »Slov. Nar.« dejal tako-le: »Dajte tem kričacem mastne službe, pa bodo piskali, kakor bodete hoteli.« Malovrh je nato dejal: »Potem je bila naša dosedanja politika nekoliko napačna. Dr. Robida je imel mastno službo na Studencu, pa je vseeno kričal, in kričal bi danes še ravno tako, če bi mu dr. Tavčar hitro ne izbil žlice iz rok! In sedaj tudi ni nič boljše! Sedaj še bolj kriči, in še dr. Stojc ž njim, in vedno jih je več, ki kriče!« Ko je starček to slišal, se je šel tisti dan v petič napit, korakal je potem mirno mimo vlade, in konečno izginil v Šiški. Capito!

+ V pokoj bosta stopila zaradi bolehnosti čč. gg. Janez Plevaneč, župnik v Soteski, in Valentin Bergant, župnik v Mirni peč.

+ Prezentacija. Novomeški kolegijalni kapitelj je prezentiral za župnije Mirna peč čč. g. Antona Zorč, kaplana na Krki.

+ Promocija. Danes, dne 27. julija, je bil promoviran na graški univerzi doktorjem gosposlovja preč. g. Franc Cukala, kanonik pri Gospej Sveti na Koroškem. Preč. gosposlu kanoniku, ki je vse rigorozne prebil z odliko (cum applausu), iz srca častitamo!

+ Nadvojvoda Leopold Salvator, ki je v ponedeljek zapustil Gorico, se je v nedeljo peljal na lov z avtomobilom. Med Plavami in Desklami je srečal kočijo, v kateri je bil vprežen krasen poni. Živalica se je ustrašila, skočila v stran in se v gramozno »anila. Nadvojvoda je izstopil in ubogo žival pomiril.

+ Cesar pride nadzorovat, kakor nam poroča iz Goriškega, obmejne bataljone ob priliki vojaških vaj. Koroški brambovski bataljon (4.) se mu baje predstavi na Tolminskem.

— Tifus v Postojni. Tifus je že približno 14 dni v Postojni in je bolnih na njem čez 30 oseb, umrla je dosedaj ena bolnica, 22-letna Emilija Burger, hči hotelirja Alojzija Burger. Od začetka se še ni moglo za trdno reči, da je to pravi tifus ali ne, ali je voda vzrok novi bolezní ali ne, zato nismo pisali poročil v svet, da ne bi preplašili obiskovalcev in letoviščarjev, od katerih vleče Postojna lepe dobičke. Žal, da se je trditve domačih dveh spretnih zdravnikov uresničila, da je to res pravi tifus. Razni poklicani in nepoklicani preiskovalci so si na vso moč prizadevali, da bi ga zatajili, ali preiskave izvedencev so pokazale, da sta imela gospoda zdravnika prav. Največ na tem, da bi se bolezen utajila, so imeli nekdanji graditelji vodovoda, ki preplašeni z ro na skažen vodovod, ki je kriv takih nesreč v Postojni. Kaj pomaga zdaj prikrivati, ko je zavezno. »Notranjeec«, ki sicer poroča o vsaki živini, za kako ceno jo je g. Arko prodal in po-

dobne drobtinice, o boleznih ni žgnil besedice, dasi je bilo ob tem času že 22 bolnikov. Znano je, kako je ta list in ž njim občinski odbor tajil legar vlani jeseni. Zdaj je dognano, da je tifusni vzrok slaba voda iz vodovoda. V enem nabiralniku je voda docela okužena. V ta nabiralnik se je ob času povodnji stekala po nerodni cevi celo voda iz jarkov. In v tem jarku je, ni davno tega, ležal krknjen pes. Dober tek po taki vodi! O vzrokih bolezni bomo še obširneje poročali. Za danes moramo pribiti le to, da je vzrok bolezni zanikarnost in trmoglavost gotovih ljudi, ki hočejo imeti Potojino v zakupu. Zdaj naj se Potojinci tem ljudem zahvalijo za žalostne razmere, ki jih okušamo zadnji čas v Potojini.

— **Najnovejša poročila o legarju v Potojini** se glasi: zbolelo je čez 40 bolnikov; nanovo je umrl 19 let stari fant Edvard Vadnal. V Potojini vlada velik strah. Letoviščarji so šli. Tudi vojakov, ki so že v drugo nameravali priti, letos ne bo več. Jako pičlo je tudi številno obiskovavcev jame. Bolezen se širi.

— **V Potojini je umrla** danes jutraj, dne 27. julija, ob 4. uri jutraj nanaglooma vsled srčne kapi gospa Franciška Krainer v 64. letu starosti. Ranjka je bila zelo spoštovana. Žalostno rodovini naše sožalje!

— **Umrla je v četrtke** ponoči gospa Jožefa Udovč, soproga trgovca v Jelšanah v Istri. Pokojnica je bila sestra tamošnjega župnika č. g. Jožefa Velhartičkega. Bila je blagega značaja in občespoštovana. Priporočamo jo vsem prijateljem in znancem v blag spomin in molitev. Svetila ji večna luč!

— **Jugoslovanska umetniška razstava** in časnikijski kongres. Da se letos ne bode vršila jugoslovanska umetniška razstava v Pragi, kjer bode slovanska umetniška izložba, o tem smo že poročali. Dostaviti moramo le, da se ta razstava ne bode vršila v Zagrebu letos, ampak šele leta 1908. Imeli pa bomo letos III. shod jugoslovanskih časnikarjev in književnikov, za kar se je odločilo zvezno vodstvo jugoslovanskih časnikarskih in književniških društev. Zato se je obrnilo na vsa zvezna društva, da naj stavijo predloge, kje in kdaj naj se vrši shod. Skoro gotovo bode v Zagrebu ali v Ljubljani. Ker pa I. shod v Beogradu in II. v Sofiji nista uspela, ker se od Srbov niso udeležili niti časnikarji niti književniki, ravnotako ne Slovenci, podal se je predsednik zveze, g. Stevan S. Bobčev v vsa jugoslovanska središča, da uredi pred shodom preporne točke, da tudi III. shod ne bo ostal brez uspeha. Prihodnje dni pride g. Bobčev v Ljubljano, da spozna nazore in misli slovenskih časnikarjev in novinarjev.

— **Demonstracije pred stanovanjem vojnega zapovednika v Zadru.** V torek zvečer je prišlo pred stanovanje zadrškega vojnega poveljnika pl. Varesanina nekaj mladičev, ki so začeli klicati slavo Italiji in italijanskemu kralju. Podmaršal Varesanin, ki je bil na terasi, razburjen vstane, ostro zavrne laške mladiče in pošlje vojaka po orožnike, da izvedo, kdo so bili demonstranti.

— **Strela je udarila v franciškansko cerkev v Kotoru** in naredila nekaj škode.

— **Protialkoholna pastoralna konferenca na Brezjah.** Za to konferenco je med gorenjskimi gospodi duhovniki precej zanimanja. Tisti tovariši, ki se ne nameravajo oglasiti, naj izvolé to storiti v najkrajšem času.

+ **Štrajk pri novem predoru skozi Ture,** ki je na solnograški strani končan, traja na koroški strani v Malnitsu dalje, dasi so se delavcem dovolili isti pogoji, kakor onim na solnograški strani.

— **Člani slovenskega gledališča v Radečah** V nedeljo, dne 28. t. m., ob 8. uri zvečer, priredi člani slovenskega gledališča v prostorih pevskega društva »Kum« v Radečah pri Zidanem mostu predstavo. Igrajo veseloligro »Na letovišču«, v ponedeljek, 29. t. m., pa burko »Martin Smola«. Nastopijo gospod in gospa Danilo, gospa Kreisova in gospod Verovšek.

— **Slovenska dijaška zveza** priredi predavanje v Studenem pri Potojini. Predava visokošolec Gorjanec iz zgodovine Slovencev. Predavanje se vrši v izobraževalnem društvu po večernici (ob pol štirih). K obilni udeležbi vabimo.

— **Strela je ubila** dne 25. julija, ob 1. uri popoldne na Vlačnem pri Trnju 13letno Matildo Bergoč iz Trnja. Eega kosca je pa omamilo.

— **Smrt v vodi.** Dne 21. julija je utonil v Okljuki pri Svibniku vzoren kmetijski mladenič Francišek Pezdirc, kateri bo užaljeni rodničen nenadomestljiv. Razgret je skočil v hladno vodo, zadela ga je kap in ostal je v vodi.

— **Toča na Belokranjskem.** Ta huda šiba se je polastila 25. t. m., ob pol 3. uri tudi kočevsko-belokranjske pokrajine. Združena z nevihto, gromom in bliskom je grozovito razsajala. Sprva drobna kot lešniki se je kmalu podebelila na velikost orehov. V četrto ure je pomandrala vse, na kar je kmet stavil svoje upanje za letošnje leto. Uničila je popolnoma vse poljske prideleke. Še hujši poraz je pa napravila v vinogradih, ki so letos posebno veliko obetali. Vsa mavrnska gora je popolnoma uničena za letos. Posledice se bodo poznale tudi drugo leto. Cesar ni pobrala toča, je izpodkopala vodo. Stari ljudje še ne pomnijo take nesreče. Nekateri so zdihovali, drugi jokali, tretji zopet molili, a vse ni nič pomagalo. Prizadete so zlasti vasi Dobljice, Grič, Vidoši, Jelševnik, Mavrlin in Stražnji vrh. Tudi strela je pustila svoje posledice. V Loku je požgala štiri hiše z vsemi gospodarskimi poslopji. Treba je nujne pomoči!

— **Vesela v Kamniku.** V nedeljo, dne 28. t. m., priredi društvo »Kamnik« v Kamniku na vrtu Fischerjevega hotela vrtno veselico. Na sporedu je petje, tamburanje, igranje na gosli, komični prizori in prosta zabava.

bava. Pričetek je ob 6. uri zvečer. Vstopnina znaša 60 h.

— **Planincem, izletnikom k Peričniku in v Vrata k Aljaževemu domu** se naznanja, da je društvo za privabitev tujcev za Dovje in Mojstrano napravilo nad Mojstrano ob Črni gori novo, lepo, ravno, senčno stezo ob triglavski Bistrici in pri Peričniku brv čez Bistrico. Nova pot je zaznamovana s kačipoti in se vsem planincem in izletnikom radi lepega, romantičnega razgleda na gorovje ob slapu Peričnika priporoča.

— **Prvo zrelo grozdje** so opazili goriški vinogradniki okrog Gorice 18. t. m.

* **Novi zvezek Gregorčičevih poezij** izide kmalu. Vsi pokojnikovi znanci so naprošeni, da pošljejo še neobjavljene prigodnice, napitnice, grobne napise itd. na naslov »Šolski dom« v Gorici.

— **Telefonska zveza Gorica-Tolmin.** Goriška trgovska in obrtna zbornica je sklenila delati na to, da se napravi telefonska zveza Gorica-Solkan-Kanal-Sv. Lucija-Tolmin.

— **Strela.** Iz Rihemberka na Goriškem nam poročajo, da je ondi po dolgem pričakovanju vendar-le padlo nekaj dežja. Pri tem pa je strela udarila v podružno cerkev svete Katarine in poškodovala cerkev ter zvonik. Strela je tudi ubila kravo posestniku Lovrencu Vidmarju. Krava je stala v hlevu, ki leži poleg zvonika. Pri Bizjakih pa je strela udarila skozi dimnik hiše Pavla Bizjaka ter provzročila v hiši mnogo škode. Druge nesreče, hvala Bogu, ni napravila.

— **Pogumna gospa.** V Trstu je v sredo ob 3. jutraj strojevodjeva soproga Ana Dilny, stanujoča na Škorkliji 175, slišala čuden šum. Vstala je iz postelje in šla k oknu poslušat. Zdelo se ji je, da nekdo izkuša odpirati okno v kuhinji, katera se nahaja pod sobo. Gospa je vzela nato iz pisalne mize moževe samokres, naglo odprla okno in namerila v tatu, ki se je prizadeval vlomiti v kuhinjo. Ko je tat videl bliščati si nasproti cev samokresa, jo je urnih krah popihal.

— **Italijansko zasebno gimnazijo** nameravajo Lahi zgraditi v Pulju.

— **Nagle smrti** je umrla v Gradiški gospa Julija Wagner, ravno ko se je hotela odpeljati na kolodvor v Zdravščino. Njen sin je v Gradiški inženir.

— **Osebnost v Trstu** je tako slaba, da se ljudje, prestrašeni vsled vednih napadov, ropov, tatvin, vlovov in umorov ponoči le z največjim strahom upajo domov, ako so šli kam po opravkih. Nedavno je neki gospod, ki se je vračal ponoči domov v ulico sv. Katarine, naenkrat čul neki ropot. Ni se upal odpreti vežnih vrat, kajti spomnil se je takoj, kako je pred meseci neznanec v neki veži s sekiro čakal na pismošomo Velikonjo. Šel je na policijo in policaji so morali z gospodom na dom ter ga spremiti do vrat njegovega stanovanja. V isti noči je neki delavec, ki stanuje v ulici Barriera vecchia 2, šel ponoči na stranišče, ki leži na koncu hodnika. Naenkrat vidi senco. Prestrašen plane nazaj v sobo, zbudi očeta in brate in oboroženi s sekiro in palicami gredo na hodnik. Kmalu pa zapazijo, da senco meče par dolgih nogavic, visečih na vrvi. Ni čuda, da se ljudje v Trstu čutijo tako malo varne.

— **Poveljnika pazinske policije** — capoguardia — so 23. t. m. v Pazinu ponoči razorožili trije od vina razgreti laški mladeniči ter mu vzeli sabljo in kapo. Mladeniče so seveda zaprli.

— **Zločin ne nesreča.** Raztelesba kmeta Ivana Lipovščka iz Tolminskega, ki je v ponedeljek umrl v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici, je pokazala, da se Lipovšček ni ponesrečil, kakor se je prej mislilo, ampak da se — **imenovan** je z dekretom z dne 10. maja letos za dvornega dobavitelja njegove Svetosti papeža Pija X. lastnik Giesshüblerjevega vrelca ces. svetnik Henr. pl. Mattoni.

— **Današnji list** ima dve prilogi, in ne tri, kakor je po pomoti natisnjeno.

Ljubljanske novice.

LJUBLJANSKA KIRKE.

Nečuvno čarodajstvo v občinskem svetu.

Pokorni postavi in Hribarju smo priobčili uradni popravek, ki je izšel po dolgem in mučnem premišljevanju iz rok magistratnih juristov. Čitatelji so gotovo strme občudovali bujno fantazijo ljubljanske Kirke. Bili so časi, ko smo srečni Slovenci imeli Kolomonov žegen in različne »kroftne molitve« zoper vse bolezni na ljudeh in na živini; ko je slana nove dobe pokončala te cvetove ljudske poezije — glej, nam je vzniknila lepa mladika na ljubljanskem magistratu. Poglejmo nekoliko to čarobno umetnost!

Ivan Hribar, ki je prej trdil, da je bil meritorični protest proti Profitovemu imenovanju v občinskem svetu soglasen, pa trdi zdaj, da ni nikdar trdil, da je bil protest proti Profitovemu imenovanju v občinskem svetu soglasen. V občinskem svetu je trdil, da »je bil občinski svet glede meritoričnega protesta v zadevi Profit v resnici soglasen«, — zdaj v pravku trdi, da se njegova izjava v navedeni seji »ni dotikala prav nič glasovanja o Megličevem predlogu.« Torej soglasnost brez glasovanja — to je izjajda, ki jo priporočamo še za razne prilike in potrebe. Hribar je bil tudi tako prijazen, da nam je razjasnil to čarovnijo: Res je, da je pet članov občinskega sveta glasovalo proti Megličevemu predlogu, kar dokazuje zdaj tudi Govekarjev zapisnik, ki govori doslovno: »Predlog (sv. g. Megliča) sprejet z vsemi proti 5 glasovom«, pa je bil vendar soglasen, zato, ker je njih mnenje bilo soglasno. Torej glasovali so proti, mnenje je bilo pa soglasno. Ta nova praksa, po kateri se ne sodi glasovanje po glasovanju, ampak po mnenju, nam je pa obudila v srcu nekaj

težkih dvomov o legalnosti raznih sklepov, ki utegetno postati še epohalnega pomena. Gospodje občinski svetniki so namreč glasovali za občinske doklade. Mi pa pozitivno vemo, da je mnenje gg. občinskih svetnikov dokladam ravno tako sovražno, kakor mnenje ostalih meščanov. Ker se torej ne sodi soglasnost več po glasovanju, ampak po mnenju, sodimo mi, da so bile doklade soglasno odklonjene in da se pobirajo po krivici. Tudi tehnika parlamentarnega življenja se bo temeljito izpremenila. Predsednik dá na glasovanje predlog. »Glasovalo je 20 za, 30 proti. Ker pa vidim v srce onim tridesetim, da je njih mnenje za predlog, konstatiram, da je predlog soglasno sprejet.« Oj, zlati čas parlamentom našim pride!

Pa glavno skrivnost je, kakor vedno, izpovedal duhovit dr. Karl Triller, na katerega se sklicuje župan kot na kronsko pričo. Dr. Triller je namreč izjavil: »Ne glasujem za predlog, ker sem proti njemu, pač pa ga podpisujem z obema rokama.«

Ti »podpisi z obema rokama« so glavna čarobna skrivnost, ki jo mora poznati, kdor hoče umevati gotove pojave našega javnega življenja. »Podpisi z obema rokama« imajo namreč neko magično silo. V srednjem veku si je čarovnik prerezal žilo in se je hudiču podpisal s svojo lastno krvjo. Neki ljudje imajo vero, da če z desnico prisegajo, z levico pa drže figo v žepu, je prisega neveljavna. Podobno moč imajo »podpisi z obema rokama«. Podpis z eno roko veže, podpis z obema rokama pa dá svobodo glasovati proti isti stvari.

Tako je bilo n. pr. pred leti, ko so delali pogodbo z Nemci in so se liberalni Slovenci zavezali, da volijo Nemca v deželni šolski svet in dajo Nemcem primerno zastopstvo v občinskem svetu. Podpisali so po vrsti. Dr. Tavčar je zaklel na tihem, podpisal s svojo desno roko, in zdaj drži svojo možko besedo. Pride papir pred Hribarja. Ali niste videli, nesrečni ljudje? Podpisal je z obema rokama! — Bilo je na Dunaju, ko so Hrvatje dali podpisavati »krščansko-demokratsko podlagu«. Vsi so bili pripravljeni, da podpišejo, najbolj pripravljen je bil pa Hribar, ki je podpisal — z obema rokama. Na Hrvaškem ta običaj še ni znan; zato se podpis različno interpretira, a dr. Triller je podal nezmotljivo rešitev težke uganjke, ki je prej temnila skrivnostni pomen »podpisov z obema rokama«.

Da pridemo torej z dr. Trillerjem na jasno, predlagamo to-le: Ker je govoril z besedo proti Megličevemu predlogu, mora tudi z besedo odložiti mandat, ker ga je pa v mislih z obema rokama podpisal, zato naj tudi v duhu odstopno pismo podpiše z obema rokama. Ker je bil formalno proti protestu, meritorično po svojem mnenju pa zanj, zato naj tudi formalno odloži mandat, po svojem mnenju pa v duhu še lahko ostane občinski oče, dokler mu drago. Liberalna stranka mora formalno dr. Trillerja izključiti, a dotični dokument mora Hribar podpisati z obema rokama.

Tako bo ta težka in zamotana stvar rešena v občno zadovoljnost natančno formalno in meritorično v vseh ozirih.

lj **Strašna nesreča.** — **Brat ustrelil brata.** Včeraj okoli pol 8. ure zvečer se je dogodila v hiši trgovca gospoda Viktorja Rohrmanna strašna nesreča. Starejši sin g. Rohrmanna, 26 let stari uradnik »Kreditne banke« g. Viktor Rohrmann, je basal revolver in potem pobiral kroglice iz revolverja. Mlajši njegov brat, ki je pred tedni maturiral, je vzel v roke revolver in v mnenju, da ni nobene kroglice več v revolverju, sprožil proti bratu. Revolver je počil in s prestreljeno glavo se je bančni uradnik Viktor Rohrmann zgrudil. Kroglica mu je šla skozi glavo. Nezvestnega so prepeljali v bolnišnico, kjer je danes ob 6. uri jutraj umrl, ne da bi se bil še kaj zavedel. Mlajši brat, ki je po neprevidnosti zakrivil strašno nesrečo, obupan skoro blazni in ga morajo čuvati.

lj **Odličen gost.** V Ljubljani se mudi gospod P. Alojzij Ubaid, maronitski opat iz Libanona in višji prokurator maronitskega reda. Vrača se iz Karlovih varov, kjer se je po nasvetu zdravnikov mudil pet tednov. Okrepil je rahlo zdravje in se sedaj vrača skozi Rim v Azijo v svoj samostan na Libanonu. Načeluje kot opat samostanu, ki leži 600 metrov visoko na Libanonu in je v njem nad 300 menihov. Sveto mašo opravlja v stolnici, kjer posebno pozornost vzbuja sirsko-maronitski obred, po katerem mašuje. Maronitski red je eden najstarejših redov svete katoliške cerkve.

lj **Umirovljene** so učiteljice gdčna. Marija Janša, Marijana Tauzher-Jamšek in Terezija Friedrich.

lj **Izpremembe v ljubljanskih gostilnah.** G. Albert pojde proč od Rože. Dosedanji najemnik restavracije pri »Lloyd« je gospodu Počivavniku odpovedal. »Kranjska stavbinska družba« pa je odpovedala večletnemu restavratertu pri »Maliču«, g. Koiserju.

lj **Trdosrčna stranka.** Pri neki stranki na sv. Petra cesti je služila neka 33letna vdova, kateri je službo odpovedala. Ko je imela oditi, jo je gospodinja pregovorila, da je vdova ostala še v službi. Čez nekaj dni je služkinja zbolela in morala je v posteljo. To je pa gospodinja tako ujezilo, da je služkinjo dejansko napadel in jo zaklenil v sobo, kamor ji niso dali ne jesti ne piti. Ta mučni položaj je služkinja opisala v sobi na kosček papirja z žveplenko in ga skozi okno dala neki mimoidoči ženski s prošnjo, naj ga odda prvemu stražniku, ki ga dobi. Ko je stražnik listek prebral, se je podal takoj na lice mesta in služkinjo rešil iz mučnega položaja. Stranka se bode morala zagovarjati pred sodiščem.

lj **Med knjigoveškimi pomočniki** se je pričelo gibanje za zboljšanje njihovega položaja.

lj **Razsvetljen zrakoplov,** skoro gotovo vojaški, je plul včeraj zvečer nad Ljubljano. Plul je od juga proti severu.

lj **Obravnava radi volilnih zadev** bo pred tukajšnjim deželnim sodiščem 30. t. m. Obtoženi so Anton Bončar, Jožef Lenarčič, Anton Sinkovec, Fr. Anžič.

lj **Gibanje med natakariji.** Tukajšnji natakariji izroče gostilniški zadrugi spomenico, v kateri zahtevajo med 16urnim delavnikom dve uri prosto, enkrat na teden 24 ur prosto, boljša stanovanja in da dobe zdravo jed in ne, kakor se čisto zgodi, jed, ki se že več prodati ne more. Dalje zahtevajo, da se uredi vajensko vprašanje. Ako se natakarijem ne ugodí, groze s stavko.

»SLOVENCEV« PODLISTEK.

Prihodnji teden pričnemo priobčevati sloviti spis:

»POD TATARSKIM JARMOM.«

Spisal H. Sienkiewicz.

Poslovenil J. A. Glonar.

Telefonska in brzjavna poročila.

IZJAVA KNEZA KARLOSA AUERSPERGA O JUGOSLOVANSKEM VPRAŠANJU.

Zagreb, 27. julija. Današnja »Agramer Zeitung« objavlja pogovor svojega specialnega poročevalca s knezom Karlosom Auerspergom o jugoslovanskem vprašanju in njegovem razmerju do nagodbe. Knez smatra jugoslovansko vprašanje za najvažnejše v Avstriji. Avstrijska politika bo morala Dalmacijo s primernimi prometnimi zvezami tesneje združiti in zvezati s seboj, bodisi direktno, bodisi skozi Hrvaško. Življenjska politika Avstrije je sedaj dalmatinska politika. Najvišji cilj Avstrije ne sme več biti, za vsako ceno skleniti nagodbo z Ogrsko, ampak njena prva naloga je zdaj, rešiti jugoslovansko vprašanje. Kar se tiče hrvaško-ogrskega spora, meni knez Auersperg, da je stališče Hrvaške vse-kakor ugodno, da pa je največ odvisno od zunanjih faktorjev, kako in kdaj hočejo Hrvaški pomagati.

SLOVENSKA ŠOLA V TRSTU.

Trst, 27. julija. Današnji »Piccolo« javlja svojim bralcem, da se poslancu Rybaču posrečilo pridobiti zase vladu, da bo ustanovila na vladne stroške slovensko ljudsko šolo v Trstu ali pa slovenske paralelke na državni nemški ljudski in meščanski šoli. »Piccolo« ob tej priliki toči debele solze in se topi v preglbokih žalosti.

WECKERLE IN BECK PRI CESARJU.

Dunaj, 27. julija. Jutri bodeta poročala cesarju v lšlu ogrski in avstrijski ministrski predsednik o političnem položaju, posebno o stanju nagodbe. V lšel ne potujeta skupaj.

VOJAŠKA VEST.

Jesenice, 27. julija. Nadporočnik v evidenci, g. Anton Luckmann je postal stotnik.

ROPARSKI NAPAD V TRSTU.

Trst, 27. julija. Stanje v Trstu glede na osebno varnost je neznosno. Včeraj ponoči so v ulici Domenico Rossetti neznanci napadli tiskarja Dante Fomasica, ga ranili z noži in mu oropali 70 kron. Storitve policija ni dobila. — O umoru kočijažev se nam iz zanesljivega vira poroča, da ima policija glede na morilce v rokah natančne dokaze vkljub nasprotnemu pisanju laških listov, ki izkušajo Laha Dekina izgovarjati.

VREME.

Dunaj, 27. julija. Danes je divjal tu vihar.

Dunaj, 27. julija. Meteorološka opazovalnica naznanja, da se vreme boljša.

TELEFONSKE PATRULJE.

Gradec, 27. julija. Iz tukajšnjega artiljerijskega polka so sestavili tri telefonske patrulje: dve na konjih, eno peš, ki odidejo k cesarskim vojaškim vajam na Koroško.

NAJVEČJA BOJNA LADJA.

London, 27. julija. Danes so spustili v morje največjo bojno ladjo sveta »Bellero-phon«, katere stroji razvijajo moč za 32.000 konjskih sil.

JAPONSKI OGLEDUHL.

London, 27. julija. V Austinu v Texasu so aretirali Japonca, ki je fotografiral ondote ameriške utrdbe.

Otrokom para trebuhe. Na razne zločine navajene Berolinčane ne razburi tako hitro kako hudodelstvo. A nad vse je pa le prese- netila Berolinčane 26. t. m. vest, da je neki 25 do 27 let stari dobro oblečeni mož pre- paral na raznih berolinskih ulicah štirim ali petim otrokom trebuhe. En otrok je že umrl. Poli- cija je razpisala 1000 mark nagrade onemu, ki prime morilca. Vsa berolinska policija je na nogah, da izsledí zločinca.

Štajerske novice.

— »Štajerčev« urednik, znani Karol Linhart, je bil 25. t. m. pred mariborskim okrajnim sodiščem na tožbo Henrika Visočnika s Hočkega Pohorja obsojen po § 496. h 2, na 30 kron globe ali tri dni zapore in plačilo stroškov, ker je v svojem lističu tožnika psoval z besedami: »Fej, lažnik!«

Š **Smrtna kosa.** V Konjicah je umrla veleposestnica gospa Marija Dobnik. — V Arji vasi je umrl veleposestnik gospod Martin Razboršek.

Š **Primicija — sekundicija.** V nedeljo, dne 28. t. m. obhaja v samostanski cerkvi č. o. frančiškan Juvenal Pichler, doma na Mestnem vrhu pri Ptuj, svojo novo sv. mašo, pridigoval mu bode domačin č. g. Franc Gomilšak, župnik pri Sv. Petru v Medvedovem selu. — Dne 30. julija t. l. obhaja v mestni cerkvi mil. g. Jožef Fleck, inf. prošt, dekan in nadžupnik, odlikovan z vitežkim redom železne krone, svojo zlato sv. mašo ali petdesetletnico svojega mošništva. Gosp. zlatomašnik se je narodil v Sevnici dne 12. marca 1829. in je bil v mašnika posvečen dne 30. julija 1857 pri Sv. Andražu v Labudski dolini od nepozabnega nam škofa in rodoljuba Antona Martina Slomška; g. Fleck je toraj eden imed zadnjih srečnih učencev rajnega Slomška; povsod, kjerkoli je služboval, si je pridobil s svojo prijaznostjo in miroljubnostjo prijateljev in častilcev, ki bodo sedaj prihiteli iz Štajerje in Korotana v prijazni Ptuj, da se udeležijo redke slovesnosti, — saj je gospod prošt Fleck letos edini zlatomašnik lavantinske škofije. — Vspored bo vkratem tale: ob 10. uri slovesni vohod iz prošnje v cerkev, potem pridiga (pridigar mil. gosp. kanonik in stolni župnik Fran Moravec), nato slovesna pontifikalna sv. maša, na koncu zahvalna pesem. Mil. gospodu jubilarju želimo: Bog blagoslovi bogato zlato leto Vašega mašništva!

Cerkveni letopis.

Shod Marijinih dekliških družb na Zaplazu. Dne 5. avgusta t. l. na praznik Marije Snežnice, prirede dolejške Marijine dekliške družbe shod na Zaplazu z zastavami. Ob 8. je sv. maša na Čatežu, ob 9. procesija na Zaplazu, tam pridiga, slovesna sv. maša in pete litanije. Cerkev na Zaplazu sicer še ni dodelana, a vendar pokrita, torej je tudi ob slabem vremenu mogoče nemoteno opraviti pobožnost. Spovedovalo bo več spovednikov v župni cerkvi že v nedeljo zvečer in v ponedeljek zjutraj.

— **Nova maša na Sv. Gori pri Litiji.** Minulo nedeljo, dne 21. t. m., doživela je svetogorska župnija praznik, kakoršnega že ni obhajala kakih 60 let. Imenovanega dne daroval je prvo sveto mašo preč. g. P. Hugo Bren iz Roniš v preprijazni naši svetogorski župni cerkvi. Veselje župljanov je bilo izvanredno. Nebroj mlajev, zastav in slavolokov so naši vrlji župljani pripravili v čast gospodu novomašniku. Predvečer imenovanega dne pa so zapeli pevci gospodu novomašniku v pozdrav pred njegovo rojstno hišo podoknico, katere bi ne pričakoval v tako oddaljeni gorski vasi. To vam je bila bakljada in sere-nada, katera je segla vsakteremu globoko v srce. Še bolj pa so pokazali pevci in pevke drugi dan pri sveti novi maši s svojimi milodonečimi glasovi, v kakšno veselje jim je bil ta dan. Prišlo je ta dan na Sv. Goro ljudi, domačinov in tujcev nešteto. Gospodu novomašniku je govoril cerkveni govor naš domači gospod župni upravitelj Andrej Zgaga. Gospodu novomašniku pa kličemo vsi svetogorci: na mnoga leta! — Prihodnjo nedeljo, dne 28. t. m. imamo pa tukaj cerkveni shod ali gorsko nedeljo.

V trajno delo sprejemem

2 čevljarska pomočnika.

Enega za fino in močno moško delo, enega pa za mešano delo. **FRANJO PICELJ**, čevljar v Rudolfovem. 1566 3—2

Kupi se

v središču Ljubljane ali pa ne več kot 15 minut od središča za trgovino primerna pritlična ali enonadstropna

hiša

1629

če le mogoče z nekoliko vrta. Ponudbe z natančnim opisom hiše ter navedbo cene in plačilnih pogojev naj se pošiljajo upravništvu „Slovenca“.

Hiša naprodaj

v Radečah blizu papirne tovarne. Ima vinograd, travnik, zasajen sadni vrt in lep bukov gozd. Proda se iz proste roke. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov „**Vinograd**“, poste restante, Ljubljana. 1674

Pri neki prvovrstni, dobro vpeljani avstr. zavarov. družbi za vse stroke

sprejmeta se takoj

dva potovalna uradnika

s stalno plačo in drugimi dohodki. Ponudbe na upravništvu pod šifro „Potovalec“. 1657 1—3

Natečaj

1672 1—1

zmanjševalne dražbe, ki se bode vršila v tukajšnjem župnišču

dne 3. avgusta 1907

dopoldne ob 9. uri v svrhu oddaje poprave tlaka in stebrov v tukajšnji cerkvi in naprave odvodilne kanalizacije okoli taiste.

Vsa ta dela proračunjena so v skupnem znesku 6500 K.

Za varščino zahteva se 10%, t. j. 650 K v gotovini, ki se mora pred dražbo izročiti tozadevni dražbeni komisiji.

Načrt, stroškovniki ter oddajalni stavbeni pogoji so do 3. avgusta t. l. vsak dan dopoldne od 8. do 12. ure razgrnjeni v tukajšnjem župnišču.

Stavbeni odbor si pridrži pravico, izbrati podjetnika izmed došlih dražiteljev brez ozira na njihove ponudbe.

Zagorje ob Savi, 26. julija 1907.

Za tozadevni stavbeni odbor:

Gotard Rott, načelnik.

Radi selitve

1671 3—1

proda se nekaj hišne oprave

kakor: **1 dobro ohranjena garnitura**, sestojeca iz **zofe, 6 fautlov in mize, 1 velik spalni divan, 1 posteljnjak, 1 nočna omarica, 1 umivalnik in ena otročja postelja.**

Ogleda se lahko od **1. do 5. avgusta** od **1 do 3 pop.** v Škofjih ulicah št. 20.

Zaradi odpotovanja proda se v Novemu Vodmatu

pritlična hiša

ceno in pod ugodnimi pogoji obsegajoča troje stanovanj z zidanimi drvarnicami in cisterno. — Pri hiši je tudi vrt. Kje, pove uprav. „Slovenca“.

1670 1—1

Ženitbena ponudba!

Udovec, 38 let star, samostojen lekarničar, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo ne nad 45 let staro ter katera bi imela najmanj 20.000 K premoženja.

Le resne ponudbe pošiljajo se naj pod šifro „**J. H.**“ na upravništvu „**Slovenca**“. 1666 3—1

Razglas prostovoljne dražbe posestva

ki se bo vršila dne 1. avgusta t. l. ob 10. uri dop.

v Velikem Gabru.

Posestvo (hiša, hlev, pod, šupa, njiva) prodalo bode se skupaj ali posamezni deli. 1664 1—1

Lastnik si pridrži pravico, ponudbe sprejeti ali odkloniti.

Koncert pri „Mesarju“
v Kurji vasi prej pri „Hrovatu“

Jutri v nedeljo, 28. julija 1907

Solra slava društvena godba. 1657

Vstop prost. Začetek ob 4. uri. 1—1

Anton Putrich, mesar.

K obilni udeležbi vabi najljubneje

Poslano.

Ker neki zlobni jeziki trosijo po Ljubljani glas, da imajo zadružne bol. blagajne dolg in da se morajo iste razpustiti, usojasi podpisano načelstvo zadruge cenjenim gg. članom in slavnemu občinstvu naznanjati, da je to gola in izmišljena laž.

Dokaz temu je, da ima danes **mojstrska bolniška blagajna** premoženja naloženega kot rezervni zaklad v „Kreditni banki“ v Ljubljani . . . K 2546'87 v gotovini . . . 546'—

Skupaj . . . K 3092'87

Pomočniška bolniška blagajna pa . . . K 3425'56 v gotovini . . . 750'—

Skupaj . . . K 4175'56

Torej obe skupaj kron premoženja in gotovine **K 7268'43**, kar je torej jasen dokaz, da zadružne bol. blagajne nimajo nikakega dolga, temuč da iste lepo napredujejo.

Res je, da nekateri gg. člani mojstrske bol. blagajne isto preveč izkoriščati hočejo, ko se jim isto ne posreči, se pa z lažmi zadirajo v načelstvo.

Resnici na ljubo bodi povedano, da zadruška gostilničarjev in kavarnarjev ima za leto 1906 primanjklaja K 238'51 in to radi tega, ker se je denar porabil za nakup inventarja in tiskovin za ustanovitev obeh zadružnih bol. blagajn.

V potrdilo gori navedenim dejstvom so cenjenim gg. članom na vpogled vse knjige, koje si lahko vsak ob uradnih urah pogleda in se o vsem prepriča.

Ob enem se pripomni, da bode zadruška vsako daljno obrekovanje sodno zasledovala.

Ivan Tosti,

načelnik.

1673 1—1

Objava.

1665 1—1

Ker podpisani blagajni niso znana bivališča vseh delegatov te blagajne, blagovolijo naj se oni delegati, katerim do vstetega dne 30. t. m. ni bila dostavljena legitimacija, oziroma vabilo za izredni občni zbor, ki se ima vršiti

četrtek 1. avg. t. l.,

zglasiti v blagajnični pisarni **dne 31. julija ali dne 1. avgusta t. l.** ob navadnih uradnih urah v svrhu, da se jim vroči legitimacija, ker brez te ni nikomur dovoljen pristop k zborovanju.

Okraj. bolniška blagajna v Ljubljani.

Lepo posestvo

v Zgornjem Kašlju, 5 minut od papirnice, pripravno za vsako obrt, s spodnjim in zgornjim nadstropjem, **se proda** pod ugodnimi pogoji. Krme je na posestvu za osem glav živine, ter 40 mernikov posevke. Več se poizve pri **Fran Zupančiču v Zg. Kašlju 28**, pošta Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani. 1675 1—1

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro napolnjene. — Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm široka K 10'—, 12'—, 15'—, in 18'—; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14'—, 16'—, K 18'—, 21'—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3'—, 3'50 in 4'—; 90 cm dolg, 70 cm širok K 4'30 in 5'60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za 1 posteljo K 27'—, boljši K 33'—. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10'— naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. 1662 6—1

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Piznu Češko.

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

priljubljeno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV GIESSHÜBLER
naravnna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživajoče, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo kreplilo. (VIII.)

ABT. GIESSHÜBLER SAUERBRUNN, telez. postaja, zdravilno kapališče pri Karlovih vrtih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih posojilskih prodajalnicah in trgovinah s gostinjskimi imen.

Zaloga pri Mikael Kastnerju in Peter Lasnik-u. 114 52—54

Da se izognejo prevaram, naj zahtevajo p. n. konsumentje, da se jim Giesshüblerjeve steklenice odpro ob njih navzočnosti, da morejo opaziti vžig na zamašku.

Tržiške novice.

t Draginja mesa je tudi v Trzinu neznan. Meso je tukaj še dražje kakor v Kranju in na Jesenicah. Goveje meso je po 1 K 40 v., telečje po 1 K 60 v. To so cene, ki so za tržiško delavsko občinstvo v resnici občutljive. Z ozirom na velikanski promet mesa v kraju, ki je po številu prebivalcev na Kranjskem na tretjem mestu, bi se cene po skupnem dogovoru tržiških mesarjev lahko nekoliko znižale, tembolj, ker je po izjavi poljedelskega ministra samega, živina postala cenejša. Zato opozarjamo naše mesarje, da v lastnem interesu in interesu odjemalcev potrebno ukrepe, da postane cena mesa nižja, ker je občinstvo že precej ogorčeno.

t Občuten udarec so prizadele našim mesarjem Vojte. Po inicijativi g. Glancmana in s privoljenjem Glassnerja so si Vojariji, delavci v naši predilnici, poiskali tujega mesarja, ki jim preskrbi meso po nižji ceni. — Dvakrat na teden pripelje iz Škofje Loke mesa v tovarno, kjer ga primeroma veliko ceneje prodaja, kakor pa krajni mesarji. Kupčija mu dobro gre, do zadnjega kosčka vse proda. Občinstva se kar tere okrog nje. Vselej mu čestita zmanjka. Da so ravno Gassner in Glancman to konkurenco uprizorili, naj si tržiški obrtniki dobro zapomnijo, da bodo poznali svoje prijatelje.

t Magnatje bojkotirajo. Pa ne samo delavstvo, ampak tudi naši mogotci g. K. Mally, g. Lončar in dr. kupujejo meso v Vojah in bojkotirajo domačine. To je zelo podučno. Naši mesarji tako radi ljubkujejo s tržiško nemškutarijo in pomagajo zlasti pri občinskih volitvah, da nemškutarija zamore voziti svoj trhlj vagonček naprej. — Zdaj vidite svoje prijatelje, kako so vam zvesti. Za par vinarjev, pa vas zapuste. Kadar vas potrebujejo, se vam priljujejo, da se vam kar srce topi veselja, da se smete solnčiti v solncu njihovih okroglih lic; a kadar vas pa ne potrebujejo, pa vas več ne poznajo in vas vržejo od sebe, kakor izžeto limono!! Zapomnite si dobro te vaše zveste prijatelje, posebno pri prihodnjih volitvah. — G. Mally, naš oče župan, tudi bojkotirajo, tudi raje podpirajo tujce nego domačine, kadar se gre za par vinarjev profita. Čudno se nam to zdi tem bolj, ker je splošno znano, da mu je neki mesar-domačin prodajal boljše meso bolj poceni, kakor pa revnemu delavcu-trpinu. To sicer tudi za mesarja ni lepo, kajti cene naj bodo za vse enake, vsaj je vinar žuljeve roke ravno toliko vreden kakor vinar kapitalistov. — a bolj čudno je to za g. župana, da se svojememu mesarju tako zahvaljuje. — Če še taki odpadajo, potem je pa res za scagati! — Mesno vprašanje je, kakor je razvidno, zelo zanimivo in podučno za Trzin; naj bi ne bilo posledic za prihodnje občinske volitve.

t Pogreb g. L. Poiaka je bil veličasten, znamenje, kako je bil pokojni gospod priljubljen in spoštovan. — Pred hišo žalosti se je zbrala ogromna množica občinstva, višjih in nižjih slojev, da spremi obče priljubljenega gospoda k zadnjemu počitku. Izprevod je vodil č. g. svet. Spendal ob asistenci štirih g. duhovnikov. Med udeleženci smo opazili gosp. župana K. Mallyja, g. dr. Vrtačnika iz Ljubljane, občinske odbornike in druge odlične gospode. Ginljiv je bil prizor, ko so ga spustili v novo rakev; marsikatero oko je bilo rosnost, ko je zrl bolesne poteze na obrazu in tih solze otrok, ki so stali ob grobu svojega ljubljene očeta. Bodi ljubljenu očetu, krščanskemu možu-značaju časten in trajen spomin!

t Izlet na Sveto goro je pred kratkim napravil pevski zbor cerkvenih pevcev. Bilo nas je 16 pevcev in pevk, pridružilo se nam je tudi še deset drugih Trščanov. Tudi g. svetnik tržiški je šel z nami. Bil je eden najlepših izletov, kar smo jih doslej naredili. Vreme je bilo lepo. Bili smo vsi dobre volje. Med potjo smo prepevali narodne pesmi, da so nas potniki kar občudovali. Pogled na lepe visoke gore naših planin je vzbujal v nas ljubezen do naše lepe domovine. Posebno nas je očarala Bohinjska dolina s svojo romantično lego. Gorico smo pozdravili kot sestro naše bele Ljubljane. Napotili smo se takoj na cilj svojih želja, in kmalu smo mogli pozdraviti veliko in lepo romarsko cerkev, kjer spi naš veliki Missia. Dali smo duška svojemu vernemu srcu. Ko smo zapeli Mariji v slovo in se ločili, o nam nehotne solze obile oči; bili smo vsi ginjeni. Ogledali smo si potem Gorico in se vrnili srečno v naš zagorski kot, a na Sveto goro ne bomo pozabili.

t Prvi izlet je napravil preteklo nedeljo novoustanovljeni telovadni odsek. Šli smo v prelepo Senavsko dolino. Kakor tropa mladih sokolov se je pomikala lepa četa mladih in čvrstih mladeničev po široki in gladki ljubeljski cesti. Kdor nas je videl, nas je bil vesel. Vodil nas je brat načelnik Mežek. Točno in gladko so se izvrševala njegova čvrsta povelja. Mimo Znidarja, Zvirča smo korakali ponosni proti Ljubelju. Pred hišo gč. Albrehtove nas je vstavilo povelje: vrsta stoji! Na prijaznem vrtu smo se vsedli skupaj in se nekoliko odpočili in tudi pokrepčali. Narodna pesem zadoni in lepi dolini pod Begunjsico. Vse je veselo in dobre volje. Brat Zajc vstane in nagovori mlade sokole: »Bratje, prvič smo podelili v to lepo dolino. Pod Begunjsico imamo svoj naravni šotor. Ozrite se na to orjaško goro! Ta nam bodi v zgled! Tisočletja že stoji na svojem mestu in klubuje viharjem in nevihtam, a gane se ne. Kakor ta gora trdno stoji, tako trdna naj bo tudi naša zvestoba in ljubezen do društva. Nobena sila naj nas ne odtrga od njega. Živelo bratstvo, živelo pogum in vztrajnost!« Gromoviti živio-klici so sledili tem besedam. Nato brat Mežek govori: »Bratje! ne bojmo se nikogar! Pošten je cilj in namen, ki ga imamo, in poštenih reči

se ni treba sramovati! Če se norčujejo iz nas, je to zanje sramotno, za nas ne! Bodimo edini, bodimo si zvesti in zmaga bo naša! Bog živi poštenost, Bog vas živi, bratje, Bog živi slovensko domovino in njene sinove!« Živio-klici zaoré. Bliža se mrak, treba odriniti. In šli smo nazaj, veseli lepega izleta. Kmalu bomo zopet kam odrinili.

Novice iz Zagorja ob Savi.

z Delavski praznik. Premogariji, ki delajo pod zemljo in so vsak trenutek v smrtni nevarnosti, častijo kot svojo posebno priprošnjo sveto Barbaro, topilci in apneničarji pa sv. Florijana. Dosedaj so imeli v bližini dotičnih godov vsaki posebej službo božjo in skupno pogoščenje. Letos so se zedinili in so imeli službo božjo oboji skupaj v nedeljo, dne 21. t. m. Potem so bili pogoščeni v rudniški restavraciji.

z Prestavljen je bil železniški postajen načelnik gospod Josip Polley iz Zagorja v Maribor, kjer pa ni dobil službe postajen načelnika.

z Svoj rojstni kraj je zopet zapustil naš rojak č. o. Benigen Snoj. Po dvamesečnem dopustu se je ta teden zopet vrnil med Slovence v Egipt.

z Na česti napadel je podivjani Anton Leben, po domače Tomželej, iz Potoške vasi posestnika g. Fr. Hudomolja, ko je šel ta mirno iz cerkve proti domu. Ko mu ni mogel storiti drugega, ga je z dežnikom sunil preko oči. K sreči ni zadell naravnost v oko, pač pa v bližini očesa.

z Z nožem je opraskal neki Rus s Sela Janeza Drnovšek, ko ga je srečal po noči na poti proti domu. Ta pa se je branil, udaril Rusa s palico po roki ter mu jo zlomil. Tako imata sedaj vsak nekaj počitnic.

z Popravek. Nekaj dopisnik iz Zagorja je storil krivico, ko je poročal »Slovenec«, da Zagorjan Sitter, socialnodemokratski kandidat v Kočevju, ni dobil nobenega glasu. Brali pa smo v »Naši Moči«, da je Sitter dobil 16 glasov. Ker »Slovenec« nikomur ne mara vedoma delati krivice, zato dotično poročilo drage volje popravljamo. Torej: kandidat Sitter je dobil celih 16 (reci šestnajst) glasov, ki mu jih nihče ne vzame.

Jeseniške novice.

j Nove maše na Jesenicah. Veliko slovesnost smo imeli zadnjo nedeljo v naši župniji. Črez 40 let je zopet domačin obhajal doma svojo novo mašo ob navzočnosti 10 duhovnikov in nad 200 veselih svatov sorodnikov in sosedov. In ta je »Martinčev gospod« s Plavškega Rovta: Tomaž Kliner, kateremu je pridigoval nekdanji njegov katehet preč. g. kanonik dr. Čekal. Ne bom popisaval, koliko zastav, vencev in mlajev je krasilo slovesnost, pač pa omenjam, da so Jesenice že mnogo duhovnikov odgojile, ki so častno delovali za blagor slovenskega naroda na raznih krajih in so bili tudi dika svoji rojstni župniji. Komu ni v spominu nekdanji ljubljanski prošt Oktavij grof Buccellini, porojen na Savi 1632., posvečen 1655., ki je bil odličnjak na vse strani, tudi predsednik kranjskega deželnega zbora in umrl na sv. večer 1691! — Peter Tazoll tudi na Savi rojen 1640., posvečen 1668, je župnikoval naposled v Šmartnu pod Šmarno goro. Bil je uradniški starišev sin pri fužinah. O. Oktavij Buccellini, stričnik prejšnjega, porojen na Savi 1675., je bil ud tovarštva Jezusovega, doktor bogoslovja in modroslovja, profesor moralke in dekan na dunajski modroslovni fakulteti, umrl pa v Gradcu 1752. — Valentin Kliner 1676. porojen na Jeseniškem Rovtu, posvečen 1701., je umrl kot kaplan sorski 1707. in počiva v kripti jeseniške cerkve. — Jakob Ivan Waiz, porojen na Jesenicah 1688., je obhajal svojo novo mašo jeseni 1712. — Andrej Josip Grimšič, porojen na Jesenicah 1710., je bil posvečen v mašnika 1733. — Anton Peterman, tudi Jeseničan, roj. 1714., je bil posvečen 1739. — Ernest Viljko Nicolai, mitničarjev sin z Jesenice, roj. 1718., je postal mašnik 1744., a naslednjega leta je že legel v grob ter počiva v kripti pred velikim oltarjem župne cerkve jeseniške. — O. Engelbert (Francišek) Brenc, odlični kapucinski pridigar, gvardijan, poroj. 1733., posvečen 1756., je zatisnil svetu svoje oči v Škofji Loki 1784. — Jakob Nebojš je zagledal luč sveta na Jesenicah 1738., posvečen 1763., umrl pa je kot župnik in dekan v Ložu 1796. — Francišek Borg, Herbic je bil tudi na Jesenicah rojen 1752., mašništvo pa je prevzel 1775. — Luka (Janez Damascen) Herbic, brat prejšnjega, porojen 1754., si je ogrnil franciškansko haljo, postal mašnik okrog 1781., umrl pa, ker ga je postava cesarja Jožefa poslala med svetno dušno pastirstvo, kot župnik v Podsedri na Štajerskem 1825. — Valentin Razingar, Kumerdejev s Hrušice, se je zazibal v preprosti zibelki 1780., posv. 1813., je ostavil ta svet kot besniški kurat v pokouju v Ljubnem 1858. — Janez Evg. Stroj, rojen na Jesenicah 1785., je prevzel mašništvo 1811., umrl pa kot župnik v pokouju v Polzeli na Štajerskem 1861. — Ivan Svetina, roj. 1801. na Jesenicah, posv. 1832., je župnikoval l. 1846. še v slov. sv. Mihaelu na Koroškem. — Anton Pač, Kos je zagledal luč sveta na Savi 1805., ter bil posvečen 1828. Svojo novo mašo je pel na veliko veselje svojcem 8. septembra v jeseniški župni cerkvi. Bil je jako zaslužen mož, odlikovan z vitežkim Fran Josipovim redom, in umrl kot prošt ljubljanski 1868. — Jakob Fada, roj. na Jesenicah 1808., posvečen 1836., je umrl kot župnik v Polhovem gradu 1885. — Janez Nep. Vovk, »Gregorjevec« z Jesenice, blaga duša, porojen 1819., posvečen 1844., je umrl poln zaslug kot kanonik v Novem Mestu 1893. — Janez Krst. Mesar, (Ratečanov), je prišel na svet na Jesenicah 1832., mašništvo je prevzel 1855., osta-

vil pa je to solzno dolino zaslužen za Bohinj, kjer je cerkev zgradil in mnogo storil za povzdigo kmetijstva Bistričanov. — Alojzij Puc (Furlov), roj. na Jesenicah 1845., posvečen 1848., je umrl kot župnik v Hrenovicah 1898. — G. Alojzij Markež, roj. 1882. na Jesenicah, posv. 1906. je pel svojo novo mašo na Brezjah in pričakuje svojega dekreta kot semeniški duhovnik. — Mnogo je tudi odličnih Belanov, ki so spadali pred ustanovitvijo koroško-belanske župnije pod Jesenice, bili zaslužni duhovniki, a teh tukaj ne omenjamo. Bog daj, da bi se še marsikateri Jeseničan posvetil duhovskemu stanu ter mnogo koristil svojemu narodu! Gosp. sedanjemu novomašniku pa želimo mnogo blagoslova in sreče za bodočnost!

j Proč od Save je začel Jeseničane hujskati »Narodov« dopisnik. No, če ga bodo Jeseničani poslušali in isto za njim zahtevali, potem bo pa vsem ustrezno in nastal bo mir, Savčani tako že hočejo iti proč od Jesenic. Kdo bo potem na boljem, videlo se bo čez kaj časa.

j Želodčno vprašanje v zakup so vzeli socialni demokratje, versko pa »klerikalci« in na podlagi tega se rešuje socialno vprašanje. Tako modruje jeseniški dopisnik v »Narodu«. Škoda, da ni povedal, kakšno vprašanje so pa liberalci vzeli v zakup in na kateri podlagi oni rešujejo socialno vprašanje. Mi menimo, da je tudi pri liberalcih želodčno vprašanje prvo, samo da vsak skrbi le za svoj želodec.

j Levite bere socialnim demokratom »Narodov« dopisnik. Precej resničnih jim je povedal. Zgled s Francoskega je prav primeren. »Francoski socialisti, ki še niso ministri, hujskajo vojaštvo k upor, njihovi bratci ministri pa se poslužujejo v boju proti štrajkujočemu delavstvu istih sredstev, kakor v absolutistični Rusiji od carja imenovani buržoazi.« Ali nismo še pozabili, kaj je isti mož pisal v »Narodu« 16. aprila letos o Francoski. Stavil jo je v zgled Avstriji, kot deželo svobode in napredka, sedaj pa jo slika tako krvavo. Ali se je v par mesecih Francoska tako spremenila ali prepričanje »Narodovega« dopisnika? Kdo reši to uganjko?

j Radovedni so liberalci, kaj bo ministrstvo reklo njihovemu rekurzu zoper razsodbo deželne vlade, da so v prvem razredu za izvoljene odbornike smatrati tisti možje, ki so pri volitvi dobili večino glasov brez glasov častnih občanov, ki niso imeli pravice voliti. Ko bi ta radovednost občine ne stala toliko in še za nekaj mesecev več ne zavirala delovanja za občino, bi se smejali, a tako moramo klicati: Ministrstvo naj hiti ustreči njih radovednosti, in jim pove, kar jim gre.

Idrijske novice.

j Liberalci se izgovarjajo radi zadnjih demonstracij, da je bil to le odgovor na »lopovščine časopisja Slovenca, Naše Moči in Domoljuba.« Čuden izgovor. Kaj ima kumica, gospa Trevnova, stika z dopisi v naših listih! Gospa Kosova je šla mirno po cesti domov, a razgrajati so jo spremili skoraj do doma, zabavljali, ji v obraz zvonili in tulili okoli nje. Kaj je ona zagrešila v naših časopisih? Nadsvetnik Billek se je pripeljal domov ob polu 11. zvečer od seje iz Ljubljane. A demonstranti zatulijo, da se konji vstrašijo in ga potem spremilajo po cesti z žvižganjem in vpitjem. V kaki zvezi je on z našimi dopisi? In tuji, ki so dospeli v našo sredo? So li oni dopisovali v liste iz Idrije? Kakor sedaj vidimo, je bilo vse to le oni »obljubljeni komentar« g. Julčeta v »Notranjcu«, katerega imajo liberalci na vesti. Novaku je zmanjkalo dokazov, zato si z vpitjem pomaga.

j In kako se pere »Naprej«? Piše: »Klerikalci so se seveda obnašali po divjaško, demonstranti pa se niso pustili zapeljati od klerikalnih izivčev.« Zopet: »V obhodu je bilo le nekaj penzionistov, 10 rudarjev in 3 obrtniki.« No, če se Kristan upa tako očitno pisati neresnico v svojem lističu, lahko si mislimo, kako je pri njegovih predavanjih ob sobotnih večerih.

j Kako pa sodijo akademično izobraženi uradniki, večinoma Čehi o nastopu naših nasprotnikov pri blagoslovljenju naše zastave? Da vsi obsojajo surovi nastop, si lahko mislimo. Eden se je v večji družbi izrazil: Pri nas na Češkem bi kaj takega bilo nemogoče. Ima kaka stranka, in naj bode zadnja delavska stranka, svojo slavnost, se ji celo druge pridružijo, ali če tega ne store, se vedejo mirno, dostojno proti svojim tovarišem, naj bodo tudi drugega prepričanja. Da bi jih kdo oviral pri njih nastopu, ne pride nobenemu na misel. Taki ljudje pač še nizko stoje v svetovni izobrazbi. Zalostno je že to, da mali, interesantni slovenski narod je med sabo tako razprt; da ne pozna običajnih občevalnih oblik in naši Idričani pričakujejo železnice in podržavljenja realke od ministrstva! Pač slabo pripočilo, ko se celo takrat ne znajo premagovati, kadar so tuji gostje v našem rudarskem mestu.

j Kako se dr. Krek maščuje? Pri svojem odhodu iz Idrije so vpili in tulili socialni demokrati za njim v nedeljo, a v četrtek govori on za podržavljenje naše realke. Ali bi bil zmožen kateri poslanec nasprotnih strank takega maščevanja?

j 40.000 K vzame mestna občina zopet posojila, da poplača dolg pri »Okrajni hranilnici in posojilnici« in primanjkljaj ob lanskem računskem zaključku. Tako vsaj je bilo čitati na občinski deski. Ali bo neki sedaj zadostovalo, ali bomo še naprej nove primanjkljaje napravljali in lepo pokrivali s posojili? Odgovarjati na to vprašanje ne sinemo, sicer bosta Julče in Antejuče še razgrajala.

j Dobro so jo zadeli tisti, ki se niso nič kaj ogrevali za predlog, da se vpelje tudi v župno cerkev Kogovškova elektrika. Ob naj-

lepši slovesnosti bi utegnili odpovedati, kakor so skušali čitalničarji pri svojem plesu in katoliška delavska družba pri podoknici na čast kumice. Kakor čujemo, se je najbolj vnetim prijateljem električne razsvetljave v cerkvi popolnoma ohladilo vse navdušenje. Saj se jim je tudi lahko! Da bi bile še cerkvene slovesnosti odvisne od Kogovškove liberalne elektrike, bilo bi pač preveč.

i Radi »Slovenčevih« dopisov sta Julče in Kristan s svojimi prijatelji demonstrirala, pere nekdo kričaje v »Narodu«. Naj pove dopisnik tudi še, zakaj potem denuncirajo po listih imena obrtnikov, ki so se vdeležili slavnostnega spreveda, naj razloži, zakaj skušajo take obrtnike celo gmotno oškodovati! Ne boste se oprali ne!

i Proti šibi je Kristan nastopil javno z besedo in pismom. Pomagala mu je celo neka pisateljica, katere spis je ponatisnil. Čudno pa je bilo, da je v isti številki »Napreja« pripustil Ganglu celo odraslim pretiti ne s šibo, ampak celo s pasjim bičem. Sicer pa pravijo, da tudi Kristan ni tako rahločuten, kakor se dela. Morda bi kak ogljar o tem lahko več povedal.

i 25-letnico, odkar je nadučitelj v Breitenau na Nižnjem Avstrijskem, je obhajal dne 14. julija g. Martin Kavčič, ki je dovršil učiteljske v Idriji. Doma je v Doleh pri Idriji. Vrlemu krščanskemu možu, ki se še vedno zelo zanima za domovino, želimo, da bi še dolgo vrsto let deloval!

Prodajalka

se sprejme.

Pismene ponudbe pod „Kavojia 300“
1656 na upravnishvo tega lista. 3-2

Proda se pod ugodnimi pogoji lepa ::: enonadstropna

hiša

s 5. prostornimi stanovanji, hlevom in malim vrtom blizu dveh cerkv.

1515

Pripravna za vsako obrt, ker leži na zelo lepem kraju na škofijskih parcelah. — Pripravna tudi za gospode duhovnike v pokoju.

Kje, pove iz prijaznosti upravnishvo „Slovenca“.

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
na nesljivo potovanje naj se obrnejo
na
Simona Hmelčeta
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Bakovstrnu Pojasnica dajo se brezplačno.

Izprašan 1651 3 3

strojnik

oženjen, se takoj sprejme za večjo žago na Dolenjskem. — Pojasnila daje tovarna za stroje G. TÖNNIES, Ljubljana.

Ne kupite nobene ure
dokler niste prejeli mojega velikega cenika

gld. 1.50	gld. 3.50
nikel. Roskopf uro . . .	gl. 1.50
z dvojnimi pokrovom . . .	3.50
z 3 srebr.	5.50
plask. jeklene ure . . .	3.50
prave Roskopf-patent. . .	3.50
prave Omega	9.50
srebr. oklepne veritice . .	1.50
14karatne zlate ure . . .	8.50
14karatne zlate veritice . .	10.50
14karatni zlati prstani . .	2.50
stenske ure 70 cm . . .	3.50
z bitjem liki zvonu . . .	5.50
z godbo	8.50
z lukavico	6.50
kubinske ure	2.50
budilke	1.20
budilke ponoči svetleče . .	1.50
z dvojnimi zvonce . . .	1.50
budilke z bitjem in zvonenjem liki zvonu . .	2.50

Triletno pismeno jamstvo za neprimerno denar nazaj.
Razpoložljiva po povzetju urar, zaprišeženi sodni cenilec
Maks Böhmel, Dunaj, VI., Margarethenstr. 27
(v lastni hiši). Zadržite moj cenik
z 2000 slikami zastoj in pošlino prosto. 788 59-7

**Podružnica
: v Spljetu. :**

**Delniška glavnica:
: K 2.000.000. :**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :

obrestuje

**vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do 4 1/2 %
dne vzdiga po**

Rentni davek plača banka sama.

**Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuje se »Hotelske družbe z omenjeno za-
vezo Triglav« po kron 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.**

**Podružnica
: v Celovcu. :**

**Rezervni fond :
: K 200.000. :**

Slike — zrcala v največji izbiri pri

ALOJZIJU PAUSCHINU
LJUBLJANA, Wolfove ulice šte. 6.

**Zaloga stekla, porcelana, svetilk in stekla
za ure. — Vsa steklarska dela najceneje.**

Globin je najboljšje in najfinejše
čistilo za čevlje.
Dobi se povsod. 529 2

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52-7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatičnih gorskih malin, je izredno čist iz-
delek, neprekosljive kakovosti pomešan z vodo da prijetno in žejo
gasečo pijačo. — Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1-50, 1/2 kg steklenica K — 90, poštni zavoj,
neto 3 kg, franko zavojnina in poština K 5-60. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in več kg.

„Bibe“ brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo da prijetno, žejo
gasečo ter redilno in za prebavne organe zdravo pijačo. Steklenica 1 krono.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne
otroke lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polliterska stekl. 2 kroni.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje
telesu pospešujoče, sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

Razpis.

**Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z
dveletnim slovenskim poukom je oddati**

pet deželnih ustanov,

za prihodnje šolsko leto 1907/1908 (oziroma tudi za l. 1908/1909), ki se začne dne
3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi **kranjskih kmetovalcev in vino-
gradnikov**, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja ter so z dobrim uspehom dovršili
ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu,
gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu **brez-
plačno**. Obleko, živотно perilo, obuvalo in šolske potrebščine pa si morajo sami
preskrbovati.

V šolo se sprejmejo tudi **plačujoči in zunanji** učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 h na dan in po 40 K šolnine na
leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Vse druge potrebščine si morajo sami preskrbovati.

zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K
šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je vplačevati vnaprej v mesečnih obrokih, šolnino pa tudi vnaprej v dveh
letnih obrokih.

Prošnje, svojeručno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K, je poslati

do 5. septembra t. l.

vodstvu kranjske kmet. šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti **rojstni list, spričevalo o dovršeni ljudski
ali kaki višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in spri-
valo županstva in župnega urada o lepem vedeju prosilčevem.**

Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati **obvezno pismo** (reverz) starišev,
oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prosilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in iz pripro-
stega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kedaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno pravico
do samo dveletne prezentne službe. Ako namreč zadostijo svojim vojaškim dolžnostim
prvi dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovali
na svojem ali svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe c. kr. vojnega ministerstva
z dne 22. julija l. 1895, šte. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim
odpusti tretje službeno leto.

1646 2-2

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 18. julija 1907.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta št. 19.

v Ljubljani

Medjatova hiša.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. proti prelomu zvonove in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

V najem se dá stara, občeznana

GOSTILNA

**v Zdenski vasi, p. Videm. Dobro-
polje**, katera se nahaja tik glavne dolenj-
ske ceste. Hiša je zelo pripravna tudi za
prodajalno, ter je pravica za trgovino
z mešanim blagom že dobljena. Zraven je
velik hlev in vodnjak, ter zelo velik prostor
okrog hiše. Več pove **Fani Tavželj**,
p. Nova vas pri Rakeku. 1644 6-4

CVIČEK

bel in svetlo rdeč po 25 — 27 kr. l. ima naprodaj vinska zadruga v Leskovcu pri Krškem, postaja Videm-Krško.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Most ulica 17, Baden, Brno,
Unikla Lipa, Opatka Kamnica, Moravski Zumberg, Mědlník, Nový Jičín, Plzeň,
Svitava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wellzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogni Rennweg), III. Lö-
wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a,
VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse
132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 50, XVIII. Währingerstrasse 82,
XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150—109

„MERCUR“
Dunaj, I. Wellzeile 10.

Ako. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk,
doviz, valut in donarja.

Zamenjava in eskomptiranje
iskrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Dobro idoča 1634 2

gostilna

v Ljubljani vzame se takoj v najem ali na račun.

Ponudbe pod „St. 100“ do 1. avgusta upravnistvu „Slovenca“.

Vila

1621 12-3

nanovo sezidana se ceno proda pod zelo ugodnimi pogoji. Vpraša naj se **Streliške ul. 29, Ljubljana.**

prodajalka

z dežele. Zahteva se malo znanja v knjigovodstvu in zmožnost opravljati **posel blagajničarke.** Naslov pove upravnistvo. 1590 4-4

Dvoje lepih stanovanj

v solnčni legi, vsako obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta ter s porabo perilnice in delom vrta, se za avgust odda na Dunajski cesti št. 60. 1603 4-3

Ženitna ponudba.

Samostojen obrtnik in hišni posestnik, star 36 let, vdovec s 4 malimi otroci, se želi poročiti s primerno izobraženo in varčno žensko z dobrim srcem do otrok, staro 40 let. — Na premoženje se ne ozira. — Le resnične ponudbe, če le mogoče s sliko, pod šifro: **Pridne roke in dobro srce,** poste restante, Novo mesto. 1608 3-2

Nova hiša

pripravna za **gostilno** ali **obrt**, stoji poleg okrajne ceste, ki vodi na kolodvor, se pod ugodnimi pogoji **proda** iz proste roke. Zraven spadata tudi 2 obsežni njivi. Več se izve pri **Kmetij. društvu v Dobropoljah.** 1534 6-5

Najboljši svetilni škrob

GLANZINE

Fric Schulz ml. akc. dr. Heb. Č. in Lipsko

GLANZINE da najlepše likano perilo.

Zlata svet. svetovna razstava Pariz 1900. Zlata svet. Dunaj 1902.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistil. sredstvo

Seydlin

Izdovatelj O. Seydl Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se povsod

Dobro domače vino

po gl. 22.—, rdeče in belo, prodaja Vinko Vanič, vinogradnik, Krapina.

1578 — Vzorce pošilja zastoj. — 6

Odda se radi prevzetja večje trgovine takoj ali s 15. septembrom t. l. dobro idoča

mala špecerijska trgovina

v Ljubljani z vsem inventarjem po zelo zmerni ceni. — Kje, pove upravnistvo „Slovenca“. 1635 3-3

4 kolarske pomočnike

proti dobri plači in

4 učence

sprejme takoj v delo

Anton Sedlar, kolar, Novo mesto.

Ustanovljena 1. 1888. **Tovarna pečij.** Ustanovljena 1. 1888.

založnik zveze ces. avstrijskih državnih uradnikov.

ALOJZIJ VEČAJ

LJUBLJANA, — Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča vsem stavbnim podjetnikom, častiti duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najtrpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najprostejših

prstenih pečij 1181 26-10

različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotške, secesion itd., kakor tudi izdelave in krušne pečij lastnega domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban. Ceniki na zahtevo brezplačno in franko.

Vedno napreji!

posteljno perilo.

kakor tudi

Čestite dame naj se izvolijo s poskusnim nakupom preveriti o krasni izvršitvi in izredni ceni mojega perila, in uverjen sem, da bodo oskrbele tudi nadaljine potrebe v moji trgovini. Koder pa se izdeluje perilo doma, priporočam svoje dobro

platno in bombaževino

špecialna trgovina za perilo ter opreme za neveste, Sv. Petra cesta št. 8.

Šivalnica: Sv. Petra cesta št. 8.

Pralnica in sušilnica: Kolodvorske ulice 8.

ANTON ŠARC,

Z veseloštevom 794 26-1

Vedno napreji!

Odlikovan z zlatim za-
služnim križcem s krono.

C. kr. priv. **prva češka** Ustanovljeno 1869.
3—5 letno jamstvo.

orgelj in harmonijev

tovarna J. Tuček-a, Kutnahora, Češko

gradi in dobavlja:

orglje vseh velikosti, sistemov in slogov
harmonije sistema na pihala (Cottage-orglje)
piano in pianino najmodernejših konstrukcij.

Nizke cene. Tudi na obroke.

Od ustanovitve je bilo izgotovljenih 6000 instrumentov. Ilustrovani prospekti o orgljah, harmonijah in pianih zastoj in franko. 912 26-14

Hamburg Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni

izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24,000 ton

„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25,000 ton

toraj še enkrat večji

kakor do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

GIMNAZIJSKI KONVIKT

benediktinskega samostana v Št. Pavlu

v lepi, zdravi legi v Lavantinski dolini na Koroškem.

Javna popolna gimnazija.

Prospekte razpošilja na zahtevo samostansko predstojništvo. — Sprejmo se tudi dečki-pevci proti štipendiji ali brezplačni hrani.

C. kr. oblastveno potrjeno 20 104 59

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobl se tudi kroj po životni meri. ●

2 lepi stanovanji

obstoječi iz vsako po 3 sob, predsobe, kuhinje, jedilne shrambe, vse se zapre z enim ključem, dalje klet, za četrletno najemščino po K 179-20, se odda s 1. avg. Stanovanji sta v visokem pritličju in l. nadstr. s prostim razgledom v neki novi hiši.

Pojasnila na Bregu št. 10, II. nadstr. zadaj.

Orehe . . .

suhe gobe

kumino . .

oves

sploh vse **dež. pridelke**

kupi **Anton Kolenc v Celju.**

Dobro ohranjen

glasovir napredaj

po nizki ceni.

Poizve se: Poljanska cesta št. 38

1606 (v traiki). 2-2

V najem ali na račun se da hiša z gostilno

z vso gostilniško opremo na kolodvorski cesti v **Mengšu**. Na razpolago je salon, kegljišče in senčnat vrt. — Poizve se v **Mengšu št. 2.** 1638 3-3

Hiša na prodaj

v **Mengšu št. 5.** Pri hiši je sadni vrt, nekaj travnikov, njiv in gozda. Na željo se kupi lahko tudi več zemljišča. Hiša nova, na glavnem trgu, pripravna za vsako obrt. Poizve se istotam št. 2. 1637 3-3

POSTAVNO ZAVAROVANO. Vsako ponarejanje kaznivo

Edino pristen je

Thierrylev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierrylev centifolijsko mazilo

proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoč originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v akoru vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 86 53—

V najem se odda prodajalniški

lahko tudi s stanovanjem zraven župne cerkve v Št. Vidu pri Zatičini pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri lastniku gosp. Ivan Končina, Gorenja vas pri Zatičini. 1645 2-2

Tovarna

za

stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, pošta Borovnica, Kranjsko, izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastoj in franko.

Pred. št. 351. Usnje za voščanje s
močnimi podplati K 9-50.
Pred. št. 361 1^a. Boxcalf s angleškimi
podplati K 12-50.

„Chick“.
Pred. št. 690. Irhovina s šivanimi
podplati K 6-—.
Pred. št. 720. Iati iz lakovine K 6-30.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

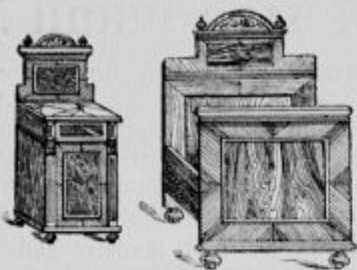
Nepriležni izdelki se zamenjajo.

„Moderno“.
Pred. št. 747. Cheorette s šivanimi
podplati K 9-—.
Pred. št. 745. Glasgow Cheorette s
močnimi podplati K 11-—.

Pred. št. 553. Sabakid K. 10-50
567 1^a. Boxcalf K 13-—
610. Lakovina K 12-—
(1323 19)

FILIP LAZAR,

mizarski mojster, Jesenice, Gorenjsko

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo

veliko zalogo

hišne oprave

iz mehkega in trdega lesa, **vsakovrstnih stolov, miz,**
madracov in žimnjo. — V zalogi imam veliko izbero

krst (mrtvaški trug)

od najpreprosteje do najfinejše in pa po **najnižjih cenah**
brez konkurence!

832 11

Ivan Ogrin

oblastveno konces. zidarSKI mojster in stavbeni podjetnik
na Vrhniki (Kranjsko)

si dovoljujem naznanjati slavnemu občinstvu in vsem interesovanim kor-
poracijam, da sem **povečal svojo stavbno podjetje** ter isto
vsem modernim zahtevam primerno opremil.

Prevzemam izdelavo načrtov in proračunov ter izvršitev **zaseb-**
nih in javnih poslopij, kakor stanovalnih hiš, vil, gospodarskih
poslopij, cerkva, šol itd in vseh tozadevnih naprav, kakor napravo in
ureditev cesta, kanalizacij itd.

Vse zgradbe izvršim solidno po modernih načelih in primernih
nizkih cenah.

1207 13-7

rodpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-**
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

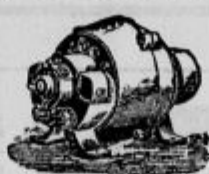
Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
osirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje
ceno, sattruje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 2803 26-27

Ana Hofbauer,

Imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Naprave za električno luč
in gonilno moč za občine, tovarne,
gradove, mline itd.

Proračuni za naprave v vsakem obsegu se radevolje
izdeljujejo.

Tehniški in elektrotehniški biro

Louis Patz & Co. Dunaj

860 26-10

VII./2., Kirchengasse 43.

RAZGLAS.

Vsled sklepa kranjske hranilnice se dovoli **petim eksternim učencem**
brezplačen pouk na ljubljanski trgovski in vzgojevalni šoli za
šolsko leto 1907/8 s potrebnimi učnimi pripomočki vred.

Prosilci, ki morajo dopolniti 14. leto, naj vložijo tu sem svoje prošnje, podprte z
nacionalo, ubožnim listom ter izpričevalom o dovršenem 3. razredu realke, gimnazije ali
meščanske šole s pohvalnim redom iz нравnosti in vsaj s povoljnim redom iz ostalih
učnih predmetov **vsaj do 20. septembra**, da se potem vse došle prošnje v
odobrenje predložijo slavnemu ravnateljstvu kranjske hranilnice.

Ljubljana, dne 23. julija 1907.

Ravnateljstvo trgovske šole.

Artur Mahr,

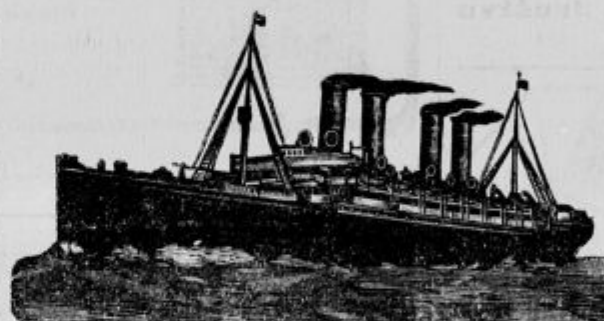
1648 3-2

imejtelj zlatega zaslužnega križa s krono

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena
New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v **Ljubljani edino-le** pri 2518 52-35

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena realna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
ona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

1323 8-7

Podružnica c. kr. privil.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

sprejema depozite v upravo in v varstvo, izplačuje brez provizije kupone in izžrebane
efekte, oskrbuje brezplačno revizijo pri žrebanjih in oddaja

SAFE-DEPOSITS

pod lastnim zaklepom stranke.

Delniška družba „**ZDRUŽENIH PIVOVAREN**“ Žalec in Laško
 priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko).
 Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).
 Pošiljati na dom sprejema restavracije „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Steckenpferd-
lilijskomlečno milo
 Bergmanna & Co. Draždani in Tečín n. L.
 je in ostane glasom vsak dan došlih pri-
 znanic najuspešnejše vseh medicinal-
 nih mil proti mazuljem kakor tudi v dosegu
 in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate
 polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh
 lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah
 mila in brivnicah. 434 50—21

744 52—19
ANTON PRESKER
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v
 Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke**
 izdelovanje vsakovrstne
 iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**
 svojo zalogo
 posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih
 cenah.
 Dobavljajo uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Zahtevajte zastoj
 in franko moj veliki, bogato ilustriran
 glavni cenik z nad 3000 likami vseh
 vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur
 z znamenji Roskopf, Naha, Omega,
 Schaffhausen, Glasbitter kakor tudi vseh
 vrst solidnih zlatih in srebrnih po
 izvirnih tovarniških cenah.

Nikel, remont, ora	K 3—
Niel. Roskopf patent ora	4—
črna jedn. rem. ora	4—
izvir. izvir. Roskopf pat. ora	5—
Gaidin rem. ora „Luna“ kolezje	8-50
srebr.	8-40
„dvojni plašč	10-50
oklep, veržica s rinitico	
na pere in karab., 15 gr. težka	3—
ruska Tula nikel. ora s sidro z „Luna“ kolezjem	10-50
ora s bukvico K 8-50, budilka K 3-90, kuhinjska ora K 3—	
izvir. validska ora K 3-80.	

Ka vsako uro glasno glasno jamstvo!
 Nihak riskat! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
 Prva tovarna za ure **Hans Kormel** v Mostu
 1700 (Brüx) št. 654, Češko. 100—51

Pri nakupovanju
 suknenega
 in manufakturnega
 blaga
 se opozarja na trdho

HUGO IHL

v Ljubljani
 Špitalske ulice št. 4.
 611 00—55
 Velika zaloga
 suknenih ostankov.

Cementarna na Pošati **A. ZAJEC** p. Dol pri Ljubljani.

Slavnim oestnim odborom in županstvom pri-
 poročam zalogo cementnih oev (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm
 svetlobe) za napravo vodotokov, vodovodov itd., miljne in kilome-
 trske kamne po jako ugodnih cenah.
 Pred. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in
 podjetnikom nudimo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakris-
 tije, veže, huhinje v raznih barvah (do 5) in okus-
 nih vzorcih po K 3—5 za 1 m².

mozaik plošče

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko
 z modernimi, velikimi brzoparniki iz
 Ljubljane čez Antwerpen v New York
 je proga
 rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“,
 „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
 vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
 med Antwerpnom in New Yorkom, so snaznost,
 izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po
 novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
 za vsakega potnika eminentnega pomena, in
 traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
 mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je
 izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
FRANC DOLENC
 v Ljubljani,
 Kolodvorske ulice odslej št. 26, od juž-
 nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
 „Starem tišlerju“. 320 56—22

Franc Keber
 urar in trgovec z zlatino in
 srebrnino
 Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.
 Zahtevajte veliki najnovejši cenik,
 ki ga vsak dan razpošiljam brez-
 plačno in poštne prosto.

Marija Sattner,
 Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),
 se priporoča pred. duhovščini za
izdelovanje
cerkvenih
para-
mentov.

Izdeluje cele ornate
 kazule v vseh liturgičnih
 barvah, pluvijale, obha-
 jilne burke, stole in vse
 za službo božjo potrebne
 stvari, priproste in najfineje,
 kakor se glasi naročilo, v
 svilenem in slatem vese-
 nju. — Izdeluje tudi
 bandera in baldahine
 ter izvršuje vsakovrstno
 cerkveno perilo iz
 pristnega platna. Vporablja
 samo dobre blage, cene po
 meglečnosti nizke, zagotavlja
 trpežno, vestno delo in hitro
 postrežbo. Prenovljenje sta-
 rih paramentov tujizdo-
 voljno prevzame.

Zbirka
homofonih in polifonih
skladb za citre
 Komp. Jos. Formanek, Strakonice, Češko.
 V samozaložbi:
 Romanca K 1-20
 Souvenir 1-20
 Gavota 1-60
 Valse rondo in mazurka . . . 1-60
 La coquette 1-20
 La capricieuse 1-20

Te moderne in od najboljših
 glasbenikov priznane skladbe so
 vsakemu razumljive in izvedljive.
 Večje polifone skladbe pa so
 v „navodilu“ popolnoma razlo-
 žene. — Pri direktnem naročilu
 poštne prosto
 1604 4—2

Zahtevajte brezplačno doposilitev mojega ilust
 cenika z nad 1000 slikami. —
 Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame
 nazaj za popolni znesek.
 Slika 1/2 nav. velikosti. 611 18

St. 365	srebrna dam-	
	skaremont. gl	3-50
St. 322	srebrna moška	
	remont.	3-50
St. 337.	srebrna s sidro	
	15 kamnov	5—
	dvojni plašč	6-50
St. 341, srebrna s sidro		
	dvojni plašč 15 kam-	
	nov, posebno	
	močna	7—9-50

Anton Kiffmann,
 največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
 Izvoz v vse dežele. **Maribor L5., stajersko.**

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,
cilindre in čepice
 v najnovejših faconah in v velikih izberah
 priporoča 112 52—28
Ivan Soklič.
 Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

HLODE!!
 kupuje po najugodnejših cenah
 proti gotovini parna žaga **DEGHENGI**
 v Ljubljani, in sicer:
 smrekove od 30 cm debele naprej kub. met. K 19-50
 jelkove „ 30 „ „ „ „ K 18-50
 borove „ 30 „ „ „ „ K 18—
 hrastove „ 30 „ „ „ „ K 38—
 „ plohe „ 8 „ „ „ „ K 70—
 pod mero in sicer od 22 do 29 cm de-
 bele in škartne hlude 1/3 manj.
 Postavljeni franko Ljubljana, državni kolo-
 dvor Šiška. 225 43

Izdelujem tudi
 brušene in polirane „**marmornate mozaik plošče**“,
 ki prekašajo v lepoti vse druge tlakove, m² po K 6—12. Trotoar
 krog cerkvenega zidu (K 3 za m²) zabranja vlago v cerkvah. — Izde-
 lumem tudi raznovrstne stopnice, podboje, oklepe za okna, krasne
 križe poljubne velikosti z vdelanim železjem za na pokopališča iz
 imitiranega granita in marmorja, grobne spomenike in okvirje, korita
 za živino in drugo cementno blago. 641 18

Proračuni zastoj in franko. Geniki in vzorci na zahtevo.

Skrilj-Eternit

asbestni cementni skrilj
Eternit tovarne
LUDWIG HATSCHEK

Najboljša streha sedanosti. Varna pred ognjem in viharji, kljubuje vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in cena. **Najdalekosežneje poročstvo.** Spričevala prve vrste. Zahtevajte vzorce in prospekte! — Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa Dovje in v Trstu, via Geppa 2. — Vprašanja naj se naslavlja na založnika **Teodorja Korn**, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izvršujejo tudi **strelovodne naprave, kleparska in krovka dela** z različnimi materialijami. Zaloga in zastopstvo v Novem mestu Jos. Košiček.

Slovila, moderno urejena
tovarna

259 18
G. SKRBIC

Zagreb, Ilica 40

priporoča svoje obče poznate solidne in cene

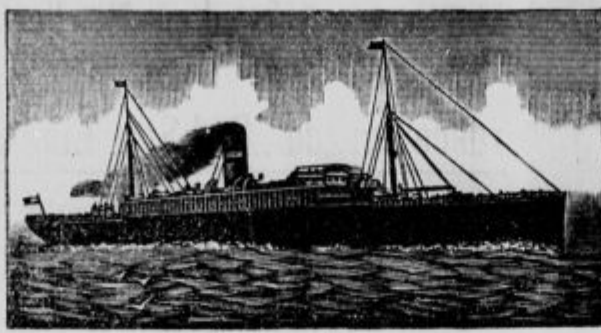

žaluzije, lesene in
platnene **rolete**, le-
sene in železne **za-
tvornice** za izlozbe
in prodajalne,

ter prosi, naj slavno p. n.
občinstvo obrača vedno
večjo pozornost na to so-
lidno tovarno.

Ceniki in proračuni na
zahtevo zastoj.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

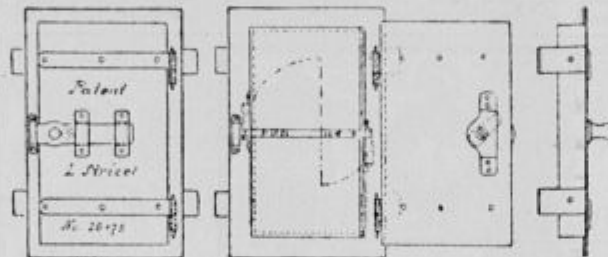
E. Kristan
oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna
za
Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

71 52-47

Najcenejša vožnja v Ameriko.

**Važno za inženirje, stavbne podjetnike, hišne posest-
nike in hišne upravitelje!!**

Proti sajam in prahu popolnoma varno
zaprt dimnik, kjer je tudi **vsaka
nevarnost po ognju izklju-
čena**, omogočajo samo

**patentna dimniška dvojnata
vrata s trojnatim proti ognju**

varnim zatvorom.

(C. kr. avstr. patent šte. 26.175 od
1. junija 1906.)

Konstrukcijo teh dimniških vrat, ki se lahko dajo vstaviti v novih ali pa že v
starih poslopjih, so strokovnjaki že večkrat preizkusili in splošno pripoznali tem dimni-
škim vratom prednost pred vsemi drugimi. — Pojasnila daje

L. Stricel, dimnikarski mojster.

Patentna vrata se dobivajo v železninskih trgovinah gg.: **Golob**, Wol-
fove ulice; **Golob**, Mestni trg; **Nagy**, Vodnikov trg; **Sušnik**, Zaloška cesta; **Stu-
pica**, Marije Terezije cesta in Križevniški trg; **Schneider-Verovšek**, Dunajska
cesta. — Naročila sprejema tudi **L. Stricel**.

Ponarejanje patentnih vrat se kaznuje po pat. zakonu.

Stavbno, umetno in konstruk-
cijsko ključavničarstvo.

Aldrallčne vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Šlomškova ulica 4.

priporoča se slavemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov: **žično omrežje na stroj**, obhajline mise, ograje na mirodvoru
obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strele-
vođe, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: **valjčni zastori in solnčne plahte** po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi
oporami brez vijakov.

1509 52-59

Največja tovarna v južni Avstriji.
Odkovana
Prva kronjska tovarna za glasovile
Hitserjeve ul. 5 Ljubljana blizu Gradišča
Rudolfa A. Warbinek

priloga
svoje izbore
za vsa pod-
neba solidno
zgrajene pla-
nine, glas-
vile in har-
monije tudi
samostojne
proti potovih
plahtu na
obroke ali v
najem.

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7
priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša ovcarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti

Fr. Šupevc

priporoča velečastiti duhovščini ter slavemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene svete
na cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec
kaj se dobiva v steklenicah, škodljivih in škodljivih v poljubni več-
kosti ter poceni.

Napaja se tudi vsak čas med v pgnjih, sodčkih, kakor tudi v vseh
in suho satovja, po kolikor mogoče visoki cen.

Ka obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in
polno posred.

1560 52-9 LJUBLJANA,
Prešernova (Slonova) ulica 1. Perlesova hiša.

Velik uspeh! : : : : :
Nepričakovan učinek!

1000 in 1000 dam in gospodov, med temi umet-
nice svetovne slave, kot **Emmy Destinn**, kr. pr.
dvorna operna pevka v Berlinu, **Gabr. Horvath**,
kr. operna pevka v Pragi, **Marija Ziegler**,
operetna pevka v Novem Yorku; veliko število
zdravnikov, ki se odlikujejo na kosmet. polju,
potrjujejo, da je **Feigl-ov**

Manol
milo brez sode

edino in doslej nedoseženo sredstvo v dosego čiste,
cvetoče polti, brez peg, lišajev, agrcev.

Manol se dobiva v škatljah po K 1—, K 2—
v lekarnah, drožerijah in parfumerijah.

Čudovito velik promet. Povsod sijajno uvedeno.

Glavna zaloga: Fran Vitek in drug.,
Praga, Vodičkova ulica 548.

V Ljubljani se dobiva pri A. Kancu in
Ant. Korbarju, drožeriji. 568 25-17

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavemu p. n. občinstvu in
preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR
v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.
Prešernove ulice šte. 4. 163 52-20

Popravila točno in ceno.

Seb. Unterhuber v Ljubljani, Dunajska cesta 73
nasproti topničarski vojašnici

Ustanovljeno 1870. lastnik **Fr. Benque** Ustanovljeno 1870.

tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov,
podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov

Telefon št. 237.

priporoča se

Telefon št. 237.

v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah), kakor: posamezne dele za
fasade, balkone; grobne spomenike itd.; **stopnice** po naročilu narejene z železno sestavo; **cementne cevi**
(rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov itd.; **plošče iz cementa** (Metallique), preproste in z raznimi vzorci za
tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzete betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta.
Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha. — Proračuni zastoj in poštne prosto. 1179 30-9

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, L. Wipplingerstr. 22.
(Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvstva zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
4 1/2 % in 1/2 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 1/2 % ban-
kovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depozitarstvo kavej in
vadij raznih vrst.
Ekon. menije same
denarnih zavodov.
Bankovne informacije
in svete brezplačno.

1431 100-5
Naloga v Pragi.
Telefon št. 12017.